OOST POST

SOERABAIJASCHE COURANT.

№ 2 ZEVENDE JAARGANG. 1859

PRIJS VAN INTEEKENING.

Per 6 maanden voor Soerabaya. . . . ƒ 7.50
" " " " Java. . . . . . . " 9.—
" " " " Buitenbezittingen. . " 10.—
" " " " Nederland. . . . " 13.—

De OOSTPOST verschijnt elken *Maandag* en *Donderdag*.

DONDERDAG [illegible] JANUARIJ.

PRIJS DER ADVERTENTIEN.

De prijs der ADVERTENTIEN is ƒ 1.— voor elke TIEN WOORDEN; behalve het segel.
Advertentien met groote letter betalen dubbeld.
Iedere herhaling na de twee eerste plaatsingen wordt betaald met de helft van het bedrag der advertentie.

Bij deze courant behoort een bijvoegsel.

1859.

Beschouwden wij in ons vorig blad de zucht om het Christendom in deze gewesten in te voeren en te verspreiden, als eene der verschijnselen die den tijdgeest kenmerken, er bestaat nog een ander verschijnsel van dien aard, niet minder belangrijk en invloedrijk op het lot onzer kolonien. Wij bedoelen de zich in den laatsten tijd zoo krachtdadig ontwikkeld hebbende pogingen om het europesche element in onze kolonien te versterken door kolonisatie en immigratie. Veel is er in den laatsten tijd over die onderwerpen geschreven en daaromtrent door de dagbladpers medegedeeld; wij willen daaromtrent niet in herhalingen treden, maar liever wijzen op een punt dat onzes inziens daarbij bijzonder behoort in aanmerking te worden gebragt.

Ten einde de particuliere industrie de behulpzame hand te bieden, om haar tot eene gewenschte ontwikkeling te voeren, heeft zij ontegenzeggelijk niet alleen zedelijke maar ook stoffelijke bescherming noodig.

Met het oog op den verbazenden omvang, de ligging en de bevolking onzer bezittingen in den Indischen archipel, mag de betrekkelijk geringe materieele magt, waarover wij bij de uitbreiding van ons gezag te beschikken hebben, vooral niet worden uit het oog verloren. Wij willen gaarne erkennen dat de kracht van ons bestuur over de Indische bezittingen in een eigenaardig zedelijk overwigt gelegen is, maar wij behooren niet te vergeten dat wij, om onze opperheerschappij duurzaam te handhaven, eene ontzagwekkende land-en-zee-magt behoeven.

Tot demping van onlusten buiten Java is het noodig dat van tijd tot tijd genoegzame troepen worden bijeengebragt, en dit behoort steeds te geschieden zonder gevaar voor de rust op vaste punten, om opkomende weêrspannigheid in de geboorte te smoren. Daarbij geldt het niet slechts de handhaving van ons plaatselijk gezag, maar ook de veiligheid in de Indische zeeën, ter bescherming van den handel, die van wijd en zijd op onze kusten gedreven wordt.

Op den uitmuntenden geest van ons Nederlandsch Indische leger zijn tot dus verre alle dreigende gevaren afgestuit, doch volharding en roemrijke wapenfeiten zijn noodig geweest om Nederland's ouden roem in deze gewesten te handhaven. Gaarne brengen wij dan ook welverdiende hulde aan ons leger, en daarnaast aan onze zeemagt, die elke poging om de wederbarstigen te tuchtigen getrouwelijk heeft ondersteund. Volijverig in het beteugelen van den zee en menschenroof, heeft zij alom eerbied voor onze vlag ingeboezemd, en aldus duizende menschen verlost, die aan hunne betrekkingen ontroofd stonden te worden of reeds tot harde slavernij waren gedoemd.

Maar bij de uitbreiding van ons gezag, bij het daarstellen van vestigingen van kolonisatie en immigratie, is het ontegenzeggelijk dat onze stoffelijke magt eene belangrijke uitbreiding zal moeten erlangen. De moeijelijkheid ter bekoming van een genoegzaam getal troepen op Nederlandschen bodem en de bezwaren in het aanwerven van te eenmale onbekende vreemdelingen hebben zich in den laatsten tijd doen gevoelen. Daarom zouden wij het wenschelijk achten dat in Indie zelf genoegzaam ruime aanbiedingen werden gedaan om in de voortdurende behoefte te voorzien. Alle Indische militairen behoeven, bij den steun van eenige E[illegible] eene goede aanvoering om tot getrouwe bondgenooten gevormd te worden

De ervaring van alle tijden bewijst dat ons vertrouwen op hunnen bijstand nimmer werd te leurgesteld.

De inboorling van Indie kent bovendien vele der behoeften niet waarvan de Europeaan steeds de bevrediging wenscht; terwijl de kosten tot zijn onderhoud tevens buiten alle verhouding zijn tot die der manschappen, welke ter aanvulling jaarlijks uit Nederland worden aangevoerd.

In ons blad van 16 December ll. No. 100 opperden wij het denkbeeld, of er van de europesche en daarmede gelijkgestelde bevolking dezer gewesten geene partij zoude zijn te trekken, ter versterking van het leger door het daarstellen eener nationale militie. Wij vermeenen dat dit denkbeeld met het oog op de noodzakelijkheid eener versterking van ons stoffelijk gezag in deze gewesten niet onaannemelijk is, en wel verdient in aanmerking te komen. Immers, hier ligt het denkbeeld voor de hand der billijkheid dat zij, die in Nederlandsch Indie volgens de wet aanspraak hebben op de bescherming hunner personen en eigendommen, ook naar hunne krachten bijdragen om het gezag dat hun die bescherming waarborgt te helpen handhaven. Die kracht echter, wil men haar ten nutte aanwenden moet geleidelijk ontwikkeld en geoefend worden. Hare uitwerkingen behooren niet afhankelijk te worden gemaakt van een enkel oogenblik; hare aanwending behoort geleidelijk te worden voorbereid en gevormd, indien men haar wil bezigen tot versterking van zedelijk overwigt in tijd van vrede, of tot eenen krachtigen arm in tijd van onlusten.

Wanneer op die wijze de ontwikkeling en uitbreiding van het Europesche element in zedelijken zin kan worden overeengebragt met eene gelijkmatige ontwikkeling van stoffelijke krachten, dan gewis mogen wij de zucht tot die eerstbedoelde uitbreiding als een hoogst verblijdend verschijnsel van den tijdgeest begroeten, want dat verband tusschen zedelijk en stoffelijk overwigt zal ons den waarborg opleveren, dat het moederland niet alleen bereid is om offers te brengen aan de welvaart zijner kolonien, in wedervergelding van de schatten die de kolonien bereids aan het moederland hebben ten offer gebragt, maar dat Nederland ook wil toonen dat zijne stoffelijke magt in Indie — ook in [illegible] beteekenis — niet binnen de grenzen eener volstrekte behoefte besloten blijft, en alzoo het gevaar kent dat in eene herhaling der verwikkelingen van Laboean of Serawak gelegen ligt, en zoodanige verwikkelingen wil voorkomen.

Redactie.

OFFICIEEL GEDEELTE.

JAVASCHE COURANT

van den 1sten *Januarij* 1859 N°. 1.

Civiel Departement.

ONTSLAGEN:

Op zijn verzoek, eervol, uit 's lands dienst, de élève-opzigter bij 's lands burgerlijke openbare werken G. C. de Burlet.

BENOEMD:

Tot onderwijzers voor de dienst in Nederlandsch Indie, H. A. van der Pol, A. J. L. Lempe en L. C. Polverman, allen particuliere onderwijzers van den tweeden rang.

BEVORDERD:

BIJ DE LANDELIJKE INKOMSTEN EN KULTURES.

Tot kontroleur der eerste klasse, de kontroleur der tweede klasse G. J. van der Tuuk.

DE SMOKKELAAR.

EEN VERHAAL UIT DE DUINEN.

Vervolg.

Zoodra had Murphy zich niet verwijderd, of de jonge vrouw zette zich weder voor den haard, legde turf op het smeulende vuur en daarna begon zij bitterlijk te weenen.

— Hannah, meisje, riep de oude vrouw; hebt gij weêr pijn aan uw hart, mijn oogappel?

Neen, moeder, zeide Hannah, wees maar gerust en ga maar slapen.

— Neen, ik kan niet slapen, Hannah; weent het kindje van mijnen schoot niet, onder de haardplaat, mijn parel!

— Neen, moeder.

— Het was mij toch alsof ik de doodsklok hoorde tikken; anders tikt er hier geen klok.

— Ik hoor niets, moeder.

— Ach, Hannah, hoe lang is het al geleden, dat het stuk kalk van zelfs van den muur viel?

— Ik weet het niet, moeder; maar toen pater Sandy ons de laatste maal bezocht, zeide hij tot u, dat gij zulke zotheden niet moest gelooven en dat de Almagtige te groot was, om iets van zooveel gewigt als de dood, door een stukje kalk aan te kondigen, en dat een arme kleine houtworm — wiens tikken gij voor de doodsklok houdt — van leven en sterven niets kon weten en alleen de warmte zocht.

— Ha, ha, lachte de oude, en pater Sandy is een wijs man, en zeide nog veel meer toen hij ons bezocht.

— Ja, moeder, de geestelijken prediken veel goeds als wij er maar altoos naar wilden luisteren. En hij zeide ons nog veel meer, dat zeker wel waar is, als wij er maar naar wilden luisteren; meester Burrar heeft ook vele goede woorden tot ons gesproken. De hemel zegene hun alle twee! Hoe schoon sprak hij van de zonde en van het schenden der wet, en hoe betoogde hij, dat dit slecht en gevaarlijk was, en hoe de daden der booze menschen een vloek brengen over de hutten der armen, en hoe de godsvrucht dikwijls ter zijde wordt gezet om kwaad te doen, en hoe het einde van alles ballingschap, schande en dikwijls de dood is. O, het is een schandelijk bedrijf en hoe mijn arme Luke, die anders zoo eerlijk en braaf is, zich daarmede kan inlaten, zie, dat begrijp ik niet. Ik wist het niet, toen hij mij vrijdde.

En als gij het hadt geweten, zoudt gij hem dan hebben afgewezen? vroeg de moeder.

— Och neen, antwoordde Hannah; want al het verdriet, dat ik te zamen met hem heb gedragen, verbindt mij nog meer aan hem; hij is mij daardoor nog liever geworden, en als hij eens weder hier is, dan zullen wij verder door de wijde wereld trachten te komen en in eerlijkheid arbeiden, opdat wij vrede vinden.

— Ha, ha, ha! riep de oude; dan zal ik al dood zijn; maar de wormen zullen niet veel aan mij hebben, ik ben maar knooken, en vel en knooken.

De oude vrouw begon bij deze woorden weder zoo akelig te lagchen, dat de arme Hannah eene kille huivering door de leden liep.

— Ziet gij, mijne lieve, dus vervolgde zij, Luke heeft niet medegedaan; dat wist gij niet en wij hadden onze redenen, dat gij 't niet weten zoudt; maar hij heeft niet medegedaan. Die in den stroom ligt, wordt door den stroom niet aangegrepen, al moest hij verdrinken. Is dat niet wonderlijk, Hannah? En toch is er zoo veel verstand in als in de oude Margareth Murphy.

— Zoudt gij niet weder gaan slapen, moeder? vroeg Hannah.

— Zoudt gij dan niet eens een rozenkrans voor mij willen bidden, meisje? Dan zou ik zeker wel gerust gaan slapen!

Hannah zeide dat zij wilde bidden, en zij knielde neder.

Maar Margareth Murphy kwam niet tot rust.

— Sta op, Hannah, zeide zij, en kom eens bij mij zitten.

De jonge vrouw hield midden in haar gebed op en zette zich op het bed der oude, wier levensgeschiedenis, eer zij de vrouw van den smokkelaar was geworden, in de nabuurschap niet bekend was, ofschoon het dienaangaande niet aan geruchten ontbrak.

Het was aan Margareth Murphy te zien, dat gemis aan zielvrede haar meer ter neder drukte dan het gewigt

Tot kontroleur der tweede klasse, de kontroleur der derde klasse T. Meijer.

TIJDELIJK GESTELD:

Ter beschikking van den gouverneur der Moluksche Eilanden, de adjudant onder-officier C. B. H. van Rosenberg.

ERRATUM:

In de *Javasche Courant* van den 20sten December 1858 no. 104 staat onder anderen.

„BENOEMD:"

„Tot stadsvroedmeesteres te Samarang, A. Tinkhof, ge„boren den Toorn," moet zijn: den Toom.

Marine Departement,

BENOEMD:

Tot eersten kommies bij het kommandement der zeemagt en de inspectie der Marine, de tweede kommies ten burele van den chef over de geneeskundige dienst (militair ambtenaar der tweede klasse,) H. J. van Spanje.

BEKENDMAKING.

De Resident van Soerabaija brengt bij deze ter kennisse van het algemeen, dat de postpakketten, bestemd voor de verzending naar Europa, met de overlandmail, gedurende 1859 zullen worden gesloten op de ondervolgende dagen des middags ten 4 ure, als:

In de maand Januarij	op den	18den.
„ „ „ Februarij	„ „	2den en 18den.
„ „ „ Maart	„ „	5den „ 21sten.
„ „ „ April	„ „	2den 18den en 30sten.
„ „ „ Mei	„ „	18den
„ „ „ Junij	„ „	1sten, 17den en 30sten.
„ „ „ Julij	„ „	17den
„ „ „ Augustus	„ „	1sten en 17den.
„ „ „ September	„ „	2den „ 18den.
„ „ „ October	„ „	2den „ 18den.
„ „ „ November	„ „	2den „ 18den.
„ „ „ December	„ „	2den „ 18den.

Zullende ingeval hierin eenige verandering mogt komen, daarvan bij tijds worden kennis gegeven.

SOERABAYA, *De Resident voornoemd*,
den 23 *December* 1858. (43) VAN DER WIJCK.

BEKENDMAKING.

De Resident van Soerabaya maakt bij deze bekend, dat krachtens de daartoe bij 's Gouvernements besluit d.d. 14 December 1858 No. 25 bekomen magtiging, *op Zaturdag den 2den April* 1859, des morgens ten half negen uren, op het Residentie kantoor te Soerabaya, door den vendumeester dezer hoofdplaats, ten overstaan van den Luitenant Kolonel der artillerie P. F. C. VREEDE, voor rekening van den lande, in één koop zal worden opgeveild, het te *Kebroon*, op 10 palen afstand van deze stad, gelegen établissement geschikt tot het bakken en branden van vuurvaste steenen, vuurvast cement etc., bestaande uit eenen koepeloven, met de daaraan belendende woningen, loodsen en werkplaatsen, alsmede de daarbij behoorende voorwerpen en gereedschappen, breeder vermeld in den daarvan ter inzage op het Residentie kantoor gereed liggenden inventaris..

Aan den kooper zal worden toegestaan het regt van opstal op den grond, waarop het établissement is opgerigt, aanvankelijk voor den tijd van 5 jaren, en zulks op de voorwaarden, omschreven in het staatsblad van 1858 No. 98.

De kooper zal echter gehouden zijn voor eigen rekening en risico al dan niet met eene daaraan te geven uitbreiding, het établissement voor den aanmaak van vuurvaste steenen, vuurvast cement, het branden van waterkalken, tegels, pannen enz, in werking te brengen en te houden minstens gedurende 3 jaren.

Des verkiezende zal de kooper inzage kunnen erlangen en ten zijnen koste kopien kunnen doen nemen van al de betrekkelijk de aangelegenheid bij de regering ontvangen rapporten, voor zoo ver die betrekking hebben op de gevolgde of nader te volgen wijze voor de vervaardiging der in deze bedoelde steen en metselmaterialen.

Tot den koop met regt van fabricatie in persoon of door anderen van hunnen landaard, zullen nogtans alleen worden toegelaten Europeanen en daarmede gelijkgestelde personen, in de termen vallende om als vaste ingezetenen in de binnenlanden van Java te worden toegelaten.

Deze verkoop, behoudens nadere goedkeuring van het Gouvernement geschiedt, zoo zal de definitieve toewijzing aan den hoogstbieder plaats vinden, zoodra hiertoe de toestemming der regering ontvangen zal zijn.

Nadere informatien zijn te bekomen bij den Luitenant Kolonel P. F. C. VREEDE te Soerabaija.

SOERABAYA, *De Resident voornoemd.*
29 *December* 1858. (...) VAN DER WIJCK.

OPROEPING VAN CREDITEUREN.

In de *Javasche Courant* van den 29sten December No. 104, worden opgeroepen de debiteuren en crediteuren in de navolgende boedels:

Door de commissarissen te Tandjong. (Semangka-baai, Lampongsche Districten, van wijlen den militairen opzigter der genie 3de klasse, I. Oudhoff.

Door de weeskamer te Batavia, van wijlen de heeren E. J. H. O. Waitz, H. P. Habets, J. Clignett, J. Tonkin, E. Roufosse, L. van den Boom, J. T. E. Hekker en van wijlen den chinees Tjan Lam.

Door het collegie van boelmeesteren te Batavia, van wijlen den chinees Kho Tjongkwie.

Door de beneficiaire erfgenamen te Samarang, van wijlen den heer Thomas Deighton.

Door de testamentaire executeuren te Pasoeroean, van wijlen mevrouw de weduwe A. C. Dickelman geb. Kraijenhoff

ADVERTENTIEN.

GEBOORTEN.

Voorspoedig bevalen van eenen *ZOON*, F. L. KEIJSER, *Schaeger*.
SOERABAYA, 8 *December* 1858. (1)

Bevallen van eenen *ZOON*, A. M. E. A. RETEL, geb. *Helmrich*.
SOERABAYA, 2 *Januarij* 1859. (6)

STERFGEVALLEN.

Op heden behaagde het den Almagtigen, tot zich te roepen mijne innig geliefde en dierbare echtgenoote, CATHARINA JOHANNA MEIJBAUM, in den ouderdom van 31 jaren; mij nalatende een kindje, nog te jong om zijn onherstelbaar verlies te beseffen.

MALANG, *den* 29*sten December* 1858.
(2) A. STEL.

Algemeene en bijzondere kennisgave

AANBESTEDING.

Op Zaturdag den 8sten Januarij, 1859 des voormiddags ten 9 ure, zal ten kantore van den Hoofd-ingenieur, chef der 4e waterstaats afdeeling in het openbaar worden uitbesteed den overvoer van zes honderd duizend stuks metselsteenen van Soerabaya naar Banda.

De voorwaarden liggen ter lezing ten kantore voornoemd.

De Hoofd-Ingenieur, Chef der 4e Waterstaatsafdeeling.
Bij verhindering.
De Ingenieur 2e klasse bij s'lands
SOERABAYA, *Burgerlijke openbare werken,*
16 *Dec.* 1859. (1319) H. A. VAN ROSSEM.

De ondergeteekenden zullen op een nader te bepalen tijdstip publieke vendutie houden van eene belangrijke verzameling BOEK- en PLAATWERKEN.

Goede BOEK en PLAATWERKEN, RARITEITEN en PENNINGEN kunnen, tot den 15den dezer, worden bijgebragt.

(7) **MARTENS & CO.**

VENDUTIE.

Op Maandag den 17den Januarij 1859.

Voor het sterfhuis van wijlen Mevrouw de Weduwe J. MEIJER, geboren *Bell*, van EENEN NETTEN en GOED ONDERHOUDEN INBOEDEL en ZILVERWERKEN. (14)

VERKOOP VAN EEN SCHIP.

Op Vrijdag den 28sten Januarij 1859, zullen de ondergeteekenden, in een der Recherche-Pakhuizen aan den *kleinen Boom*, te *Batavia* voor rekening van wie zulks zoude mogen aangaan, aan de meestbiedenden publiek verkoopen:

Het te Batavia ter reede liggende gekoperde en kopervaste
NEDERLANDSCHE BARKSCHIP
ANNA PAULOWNA,
metende 325 Lasten,
laatst gevoerd door KAPT. W. BEK WZN.

Het schip zal worden verkocht met deszelfs Masten. Stengen, Ra's en verdere Rondhouten, staand en loopend Wand, een stel Zeilen, 2 zware Ankers, een Tuiketting en Anker, en verder toebehooren;

vervolgens en détail

de overcomplete Inventaris van dien Bodem, bestaande uit: Zeilen, divers Touwwerk, Trossen, Kompassen, Medicijnen, en Chirurgicale Instrumenten, eene Barkas, Sloep, etc., een en ander zoo goed als nieuw.

Het Schip is van af heden voor een ieder te bezigtigen, terwijl informatien en inzage van den inventaris te bekomen zijn ten kantore van de agenten, de Heeren **Haager & Schuurman.**

BATAVIA, GEBRS. ROSELJE & CO.
31 *December* 1858. (21)

HOUT VENDUTIE.

Op Dinsdag den 25sten Januarij 1859.

te *Korgan*, afdeeling *Bodjonegoro*, Residentie *Rembang* tegen 6% vendu-salaris, van 5758 BALKEN, van de afmetingen van 3—10 Nederlandsche el, benevens BUIKSTUKKEN, ZETTERS en OPLANGERS.

(12)

VERTREK VAN SCHEPEN.

NAAR ROTTERDAM.

Ligt in lading het snelzeilend gekoperd Nederl. Barkschip
BEZOEKIE.
KAPT. J. H. LAMMERTS VAN BUEREN.

Dit schip, uitmuntend voor den overvoer van passagiers ingerigt, vaart eenen geëxamineerden geneesheer, terwijl zich tevens eene melkgevende koe aan boord bevindt.

Informatiën en inzage van het plan van dien bodem zijn te bekomen bij de Heeren REIJNST en VINJU te *Batavia*, en alhier bij

(18) ANEMAET & CO.

van hare jaren.

Hare heldere blaauwe oogen en hare dunne bleeke lippen waren in gestadige beweging.

Soms ijlde zij, maar nimmer verloor zij geheel haar bewustzijn.

Hare aanmerkingen waren scherp, en bijtend en de liefde, die zij nog had overgehouden, was geheel aan haren zoon gewijd.

Hannah was voor haar een deel van haren zoon, en de teedere zorg en verpleging der oude vrouw gaf balsem in haar hart.

Het was eerst op een gevorderd tijdstip van haar leven bekend geworden, dat zij de dochter was van een voornaam man.

Maar zij werd onnatuurlijk behandeld, omdat zij zijne natuurlijke dochter was.

Tot op haar veertiende jaar had zij eene goede opvoeding genoten; maar op dien leeftijd was zij en hare moeder verjaagd, en aan de verachting prijs gegeven die gevallen meisjes en hare kinderen treffen.

Niemand echter wist, wat zij had gedaan in de jaren die daarop waren gevolgd.

Men zeide echter dat Murphy haar om haar geld had gevrijd, en dat zij hem had gehuwd om eene eerlijke vrouw te worden.

Hannah wist dat alles.

En toch achtte zij de ongelukkige niet minder, toen zij zoo aan haar bed zat en haar bleeke, kommervolle gelaatstrekken beschouwde.

Zij was immers de moeder van haren Luke?

De storm begon met vernieuwde kracht te loeijen.

Met het ratelen van den donder vermengde zich het huilen der zee, en onophoudelijk werd de donkere lucht door het vuur des bliksems verlicht.

— Er wordt een vrolijke dans gedanst, sprak Margareth, een vreugdedans of de dans die het onheil verkondigt, dat, eer de morgen komt, hen zal bereiken, die op de wateren zwemmen. Bid, Hannah, bid met geheel uw hart voor hen die op het water zwemmen. God zegene u, vrouw! God zegene u; want het is eene genade Gods een schepsel bij zich te hebben, waarvan ik leer dat er een hemel is op de aarde, waar de onschuld heerscht. Maar gij, Hannah, bid en verlaat mij niet!

Al had Hannah ook willen bidden, dan zou zij daartoe toch niet in staat zijn geweest; want de oude vrouw stoorde haar gedurig door een oef gemompel, dat nu en dan door vragen en uitroepingen werd afgebroken.

Plotseling ging de geheime deur open, die naar het hol voerde.

Er trad een sterk en welgevormd man binnen, hij opende eene lade, nam er vlas en andere brandstoffen uit, en vroeg Hannah waarom zij nog niet te bed lag.

Vervolgens plaatste hij zich aan de tafel en draaide eene fakkel, uit vlas en pek.

— Heeft het schip, dat gij verwacht, een teeken gegeven, Andrew? vroeg Hannah.

— Neen, geen teeken, was het antwoord, en de roodrokken zijn in de nabijheid. Wij kunnen daarom ook geen teeken geven, en de golven beuken het strand alsof zij dol zijn — Het weder, vervolgde hij zachter, is zoo wederspannig als gij; gij zijt niet ten halve wat gij vroeger waart. Zoo zucht uw hart en uwe ziel naar een, dien gij toch nimmer zult wederzien.

— Eene booze zweer op uw hart, voor zulk eene taal! riep Margareth, die dat gefluister had gehoord, eene dubbelde en drie dubbelde booze zweer op uw hart, Andrew Farlong! Doet gij nog geen kwaad genoeg te water en te land, om nog mijn arme jongen het laatste te ontstelen, wat hem in de wijde wereld toebehoort! — de liefde zijner jonge vrouw? Uwe boosheid zal u wel duur komen te staan als hij te huis komt. Dan zult gij de zoute zee wel op eene andere plaats bevaren.

De jongman bromde een vloek, en toen hij zijne fakkel had gemaakt, begon hij aan eene tweede.

Waartoe hebt gij eene tweede noodig? vroeg Hannah; hang liever de lantaarn aan het venster, opdat, als zij die in de verte zien. . . .

— Heb ik u niet gezegd, dat de roodrokken in den omtrek zijn? viel Andrew haar in de rede. Een lantaarn zou hen hier heen lokken. Wij moeten veel lager een licht aansteken. Het schip moet er uit!

PSSAAGE NAAR NEDERLAND

Wordt aangeboden met het snelzeilend fregatschip

LOUISE,

Kapt. P. Buijs Jr., om in het begin van Februarij regtstreeks van hier te vertrekken. Genoemde bodem beveelt zich door deszelfs gemakkelijke en ruime inrigtingen bijzonder aan. Adres bij

De Agenten,

(11) **B. KOPERSMIT & CO.**

Het vennootschap, tot nu toe bestaande tusschen de ondergeteekenden **J. L. Adam** en **J. G. Wilson**, te *Batavia* en **J. L. Adam, J. G. Wilson, Ch. Hill** en **P. Broekman Lzn.** te *Soerabaya*, onder de firma **Adam & Co**, te beider plaatsen, heeft, met onderling goedvinden van af heden opgehouden te bestaan.

De liquidatie der zaken van de firma te *Batavia*, wordt opgedragen aan de Heeren **J. L. Adam** en **J. G. Wilson**, terwijl de Heeren **P. Broekman Lzn.** en **W. W. Cook** met de liquidatie van de zaken te *Soerabaija* worden belast.

Batavia, den 31sten December 1858.

J. L. ADAM.
JAMES G. WILSON.
CHARLES HILL.

(9) P. BROEKMAN Lzn.

Bij akte, op den 30sten September 1858 sub no. 150, voor mij Notaris en getuigen gepasseerd, hebbende Heeren **James Guthrie Wilson**, wonende te *Batavia*, **Charles Hill, Pieter Broekman Lucaszoon**, beide wonende te *Soerabaja* en **Alexander Hadewalj**, wonende te *Batavia*, eene vennootschap voor gemeenschappelijke rekening aangegaan, tot het drijven van handel en commissie zaken te *Batavia*, onder de firma **Wilson & Co.**

te *Soerabaya* „ „ „ **Hill, Broekman & Co.** waarvan alle vennooten voor beide firma's de teekening hebben, aangevangen op den 1sten Januarij 1859 en aangegaan voor een onbepaalden tijd.

Geschiedende deze bekendmaking in opvolging van art. 28 van het wetboek van koophandel.

Batavia, 1 *Januarij* 1859. KLEIJN, *Notaris.* (10)

Met referte tot de advertentie van den 31sten December 1858, voorkomende in de *Java Courant* van heden, bekend makende, dat de associatie van de vroegere leden der firma **Adam & Co.**, te *Batavia* en *Soerabaya* is ontbonden, heeft de ondergeteekende de eer bekend te maken, dat de zaken onder dezelfde firma en even als vroeger, door hem op beide plaatsen zullen worden voortgezet, en dat van af heden de heer **D. T. Prijce** als medegererend vennoot in de zaken is opgetreden; terwijl de heer **W. W. Cook** in de zaken der firma te *Soerabaya* deelt.

Batavia, 1 *Januarij* 1859. J. L. ADAM. (22)

Met referte tot bovenstaande advertentie, maakt de ondergeteekende bekend, dat de zaken tot dusverre onder de firma **W. W. Cook & Co.**, gedreven, van af heden door hem gelikwideerd zullen worden. (23)

1 *Januarij* 1859. W. W. COOK.

De ondergeteekende is verhuisd van *Kapoetran* naar de stad, in het huis, laatst bewoond door den WelEdel Gestr. Heer H. de Bruijn.

Soerabaya, den 6 *Januarij* 1859. H. A. VAN ROSSEM. (19)

HOUDERS VAN COGNOSSEMENT

OVER

C.D. 81/40 10 BALEN MANUFACTUREN,
M. 30 STUKS IJZER,

aangebragt van *Liverpool*, met het Nederlandsche schip

WILDEMAN,

Kapt. Driest, worden verzocht zich te vervoegen bij

De Agenten,

(13) SCHIMMELPENNINCK & CO.

E. FUHRI & CO.

HEBBEN IN COMMISSIE ONTVANGEN:

EENE FACTUUR PRACHTIGE GOUDWERKEN, als GOUDEN en GEEMAILLEERDE ARMBANDEN, BROCHES, OORKNOPPEN, HEMDSKNOOPJES, HOROLOGIESLEUTELS, enz., enz. (1305)

VOORHANDEN,

Een groot assortiment FRAAIJE FRANSCHE KANTOORBOEKEN, in stellen en afzonderlijk,

(8) **Bij MARTENS & CO.**

LORGNON LONGUE VUE

DIT

LONGUE VUE NAPOLEON,

tegen verminderden prijs verkrijgbaar, bij

(1347) E. FUHRI & CO.

VERKRIJGBAAR

BIJ

L. W. VAN DER ZWAAN & CO.

Frambozen azijn en **bessen siroop**, alsmede **bessensap**; het eerste op *halve fleschjes*, zeer geschikt voor Heeren Officieren, die op expeditie gaan; daar bovengenoemde vochten, met water vermengd, een zeer verkoelenden en dorstlesschenden drank opleveren; voorts **exquise liqueuren**, als **roode** en **witte curacao, anisette, persico** enz. (17)

BOEK- EN KANTOORHANDEL

E. FUHRI & CO

PAS ONTVANGEN:

Eene groote factuur FRANSCHE KANTOORBOEKEN met en zonder koper beslag, als *Memorie al, Journal, Grand Livre, Compte Courant, Livre de factures* en andere *Blanco Boeken* in velerlei formaten (1182)

SUPERIEURE MALAGA-WIJN EN OVERHEERLIJKE BOURGOGNE BEAUNE, bij

(20) L. W. VAN DER ZWAAN & CO.

KANTOOR-ALMANAK VOOR 1859.

OPGEPLAKT. à . . . . . . f 1.—
ONOPGEPLAKT. „ . . . . . . „ —60,

à contant bij

(1159) E. FUHRI & CO.

BOEKHANDEL E. FUHRI & CO.

PAS ONTVANGEN:

EENE UITGEBREIDE COLLECTIE VAN DE NIEUWSTE FRANSCHE ROMANS, *goedkoope uitgave.* (1304)

237ste

STAATS-LOTERIJ.

Per laatst aangekomen mail de loten voor bovenstaande Loterij ontvangen zijnde, heeft de verzending aan H. H. Requiranten, die vooraf het geldswaardig bedrag ter onzer beschikking hadden gesteld, plaats gehad., terwijl nog enkele Nummers bij ons beschikbaar overblijven, tegen de volgende prijzen, als:

één heel lot. . . . . . f 100.
een half „ . . . . . . „ 50.
een vijfde „ . . . . . . „ 20.
een tiende „ . . . . . . „ 10.

De trekkingen dezer loterij, zijn in Nederland bepaald als volgt:

voor de eerste klasse 8, 9, 10 en 11 November.
„ „ tweede „ 22, 23, 24 en 25 „
„ „ derde „ 6, 7, 8 en 9 December.
„ „ vierde „ 20, 21, 22 en 23 „
en „ vijfde „ 3, 4, 5, 6, 11, 12, 13, 14, 18, 19, 20, 21, 25, 26, 27 en 28 Januarij, terwijl de 100 laatste nummers op Zaturdag den 29 Januarij zullen getrokken worden.

Geene verzending van loten kan plaats vinden zoo niet vooraf het geldswaardig bedrag ter onzer beschikking wordt gesteld.

Soerabaya, 13 *December* 1858. E. FUHRI & CO. (1275)

HOLLOWAY PILLEN EN ZALF,

BEHOOREN NIET TOT EENIGE BIJZONDERE OF UITSLUITENDE KLASSE VAN MEDICIJNEN.

Zij schijnen de fijnste geneeskundige eigenschappen van al de voornaamste geneesmiddelen in zich te bevatten Zoo schijnt de Zalf in gevallen van huidziekten niet slechts de uitwendige ontsteking tegen te gaan, maar ook door te dringen tot diep in het gestel waar het tot het laatste vonkje van het koortsvuur uitdooft, de bloedsomloop verlevendigt en de sappen zuivert, die het vleesch de klieren en de huid doorloopen. In de meeste gevallen, zoo als men ons berigt, wordt de werking der Zalf verhoogd door de medewerking van eene naar gelang van omstandigheden te regelen dosis der Pillen.

Verkrijgbaar à Contant bij E. Fuhri & Co, te *Soerabaya*, tot de ondervolgende prijzen: (1151)

DOOZEN PILLEN van f 1.— f 3.— en f 5.—
POTTEN ZALF . „ „ 1.— „ 3.— en „ 5.—

— Maar een rood licht is het waarschuwend teeken, hernam Hannah. Waarom gebruikt gij er dan twee?

— En als het dan eens uitging? vroeg Andrew. Geene fakkel houdt het tegen zulken storm.

— Gij wilt de lichten verbergen, gaf Hannah ten antwoord.

— He! gij weet toch van alles, hervatte Andrew, en daarom zult gij ook wel eenige druppels pek kunnen smelten om mijn fakkel er in te doopen. Dan branden ze nog beter. Maar wat ik u nog seggen wilde; als het schip binnen loopt, dan zijn wij allen verloren. Daarom is 't maar beter dat het verzinkt.

— Groote God! riep Hannah, en kunt gij daarover zoo bedaard spreken. Denkt gij dan niet aan den doodsangst van die ongelukkige menschen, die op het schip zijn? Maar Andrew wat doet gij, wilt gij nog eene derde fakkel maken?

— Drie fakkels! schreeuwde de oude vrouw! die intusschen uit haar bed was geslopen, en hen, in haar mantel gewikkeld, onbemerkt was genaderd, drie fakkels, maakt ge drie fakkels? O, dan weet gij ook wel, dat uw schip ver van hier is, drie vlammen zijn geen smokkelaarsteekens, gij denkt niet aan uw schip. Wees niet zoo onnoozel, Hannah. Zij denken niet aan hun schip. Zij willen een valsch teeken uitsteken, om een ongelukkig schip in de kaken des verderfs te slepen. Zoo is het!

En met deze woorden greep zij de pan, waarin Hannah het pek had gesmolten, en eer Andrew het kon verhinderen goot zij den inhoud op het vuur, zoo dat de vlam met een rooden gloed omhoog siste.

— Dat moogt gij verantwoorden bij den man, die mij heeft gezonden, sprak Andrew op een dreigenden toon. Intusschen zie ik niet in, warom ik u de waarheid zou verzwijgen. Welligt is het beter, dat ik u zeg wat er zal gebeuren. Weet dan dat er een schip nabij het strand is, en wat meer is, geen magt ter wereld kan het redden. Het is voor hen, die er op zijn hetzelfde of zij hier of een eind verder tegen de klippen verpletterd worden, maar voor ons is dat volstrekt niet onverschillig— Waarom stoot ge mij zoo aan, vrouw Murphy? Ben ik het, die den storm doet razen?

— Zwijg, Andrew Farlong! riep de oude toornig. Wat heeft Pierce Murphy mij gezworen? Hij heeft mij met eenen vreesselijken eed gezworen, dat hij nooit en in der eeuwigheid niet, zoo lang als het gras groeit en het water wast, zoo lang als de zee zout is en de maan schijnt, weêr zal doen wat — hem en mij bekend is. Het smokkelen is verdoemd en heeft regtvaardiglijk hartzeer en verdriet over ons gebragt, want ik hoor den vloek van sinkende menschen, en ik zie geesten, die opkomen uit de rotsen en uit het zand en uit de koele bedding der see; sij zijn geheel met groen slijk bedekt; zie hunne lijkdoeken van zeegras, daar en daar, en hier, en hier....

Met een schreeuw sonk de oude vrouw in elkander; Andrew sidderde.

Hannah drukte haar aangesigt in beide handen.

(*Vervolg en slot hierna.*)

Bladvulling.

Men heeft de vraag gedaan, hoedanig op het oogenblik de *feitelijke* toestand is van de drukpers in Ned. Indie.

Iemand antwoordt daarop door eene vergelijking, zeggende:

Zij is gelijk aan een staatsgevangene, dien men op zijn woord van eer en tot wederopzeggens toe verlof heeft gegeven, buiten de wallen der vesting te gaan wandelen.

De muren van Jericho zijn door de bazuinen der Joden ingestort. De meeste couranten-schrijvers zijn verwaand genoeg te gelooven, dat hunne couranten zulke bazuinen zijn.

B. H.

J. Y. KINGDOM

Door zijn ophanden vertrek niet in de gelegenheid zijnde van alle vrienden en bekenden afscheid te nemen, betuigt mits deze zijnen hartelijken dank voor de vriendschap zoo ruimschoots genoten.

De Heer W. H. NASH is zijn Agent. (3)

KAPITEIN W. E. F. VAN HEEMSKERCK

en familie, door spoedig vertrek, geen afscheid kunnende nemen van vrienden en bekenden, doen zulks bij dezen, met den wensch van heil en voorspoed aan allen!

Gemagtigde de Heer H. L. RADEMAKER.

SOERABAIJA 1 *Januarij* 1859. (5)

SOERABAYA, den 6den Januarij 1859.

Wij vernemen dat het voornemen bestaat om in de nabyheid der haven te dezer plaatse *eene tijdbal* opterigten, en dat deswegens bereids de noodige begrootingen bij de regering zijn ingediend.

Bij de toenemende belangrijkheid, welke de stad Soerabaya, ook als zee- en oorlogshaven erlangt, verdient dit ontwerp voorzeker algemeene bijval, en is het te wenschen dat de uitvoering daarvan zich niet lang moge laten wachten.

Op het daartoe door de hoofdkommissie van bestuur der inrigting voor jongens-weezen te Soerabaya, gevestigd te Batavia, gedaan verzoek, is bij besluit van den Gouverneur-Generaal van Nederlandsch-Indie, van 26 December 1858 no. 21, te kennen gegeven, dat er bij de regering geene bedenking bestaat tegen de daarstelling der gemelde inrigting, volgens het daarvan opgemaakt en bij het besluit van 16 September 1858 no. 18, gevoegd plan, en deze inrigting als zedelijk ligchaam wordt erkend en toegelaten, en zoo lang daarvan niet wordt afgeweken, zal blijven erkend en toegelaten, mits ook de middelen, die de vereeniging of haar bestuur zullen aanwenden tot bereiking van het voorgestelde doel, niet in strijd zijn met de wet en de staatkundige belangen dezer bezittingen.

RIOUW. — Den 17den November hebben eenige maleijers eenen aanval gedaan op eene gambier plantage in de soengie Riouw, gelegen in de binnenbaai van Tandjong-Pinang. Een chinees werd daarbij gewond en de bewoners van al hun goed beroofd.

Hoewel het der politie niet mogt gelukken de roovers in handen te krijgen, slaagde zij er in eenen inboorling van het eiland Galang in handen te krijgen, die zich wel nige dagen te voren mede aan roof had schuldig gemaakt.

Op den 28sten November ontving men het berigt, dat eene praauw-tonkang, beladen met steenkolen, komende van Singapore en bestemd naar Riouw, nabij het eiland Terkole, door een twintigtal gewapende maleijers in twee sampangs was overvallen, die de opvarenden van al hunne kleederen beroofd hadden.

De noodige maatregelen waren genomen, om te Galang een streng onderzoek naar de daders te doen.

Den 30sten November werd berigt, dat een twaalf- of veertiental roovers, vermoedelijk van Galang, eenen aanval hadden gedaan op de niet ver van het strand gelegen woning van den chinees Siem Atang te Mantang, en dezelve geheel hadden ledig geplunderd.

Java Court.

Opgave van het aantal personen door den bliksem gedood in het 4e kwartaal 1858.

Regentschappen.	Mannen.	Vrouwen.	Kinderen.	Totaal.
SOERABAYA. . .	1	—	1	2
MODJOKERTO. .	1	—	1	2
GRISSEE. . . .	5	3	6	14
LAMONGAN. . .	1	2	1	4
SIDAIJOE. . .	1	—	—	1
TOTAAL.	9	5	9	23

JONGENS WEEZEN-INRIGTING TE SOERABAYA.

Bedrag der inschrijvingen tot en met den 25sten December 1858.

GULDENS EN CENTEN.

WAAR INGESCHREVEN.	In Eens.								's Jaars.					
	VAN 2000	VAN 1000	VAN 500	VAN 100 TOT 500	VAN MINDER DAN 100		TOTAAL.		VOOR A.		VOOR B.		TOTAAL.	
Transport . .	4000	4000	12000	13275	4958		38233		2587	50	16709	50	19297	
BATAVIA . . .	„	„	„	200	„		200		„		110		100	
BUITENZORG. .	„	„	„	500	125		625		75		158		233	
CHERIBON. . .	„	„	„	„	„		„		„		150		150	
JAPARA. . . .	„	„	„	„	27	50	27	50	102		160		262	
REMBANG . . .	„	„	„	„	„		„		60		60		120	
BANJOEMAAS .	„	„	„	200	23	50	223	50	25		188	50	213	50
KADOE	„	„	„	„	8		8		20		5		25	
BANKA	„	„	„	„	10		10		„		56		56	
HET LEGER . .	„	„	„	„	317	50	317	57	207	44	1018		1225	44
TOTAAL. . .	4000	4000	12000	14175	5469	57	39644	57	3076	94	18615	50	21691	94

SOERABAYA, *den* 16*den December* 1858.

J. C. REIJNST.

NEDERLAND.

Ten vervolge op vroegere berigten ontvangen wij de volgende mededeeling van het comité voor exploitatie en kolonisatie der buitenbezittingen in Ned. Oost-Indie:

„ Reeds is vermeld, dat het comité al dadelijk bij de regering het plan heeft ondersteund van den heer J. F. de Ruyter de Wildt te Amsterdam, een der onderteekenaars van het adres van 15 April 1857, over de Europesche kolonisatie in Ned. Indie. Deze heer heeft namelijk de grootsche taak opgevat, om in persoon en met eigene middelen eene onderneming te vestigen op het eiland Boeroe, een der Molukkos, over welk gewest en het exploiteren en koloniseren van hetzelve eene menigte bescheiden verzameld en uitgegeven zijn door de heeren jhr. J. P. Cornets de Groot en T. J. Willer. Het doel van den heer de Ruyter is, overeenkomstig de voorstellen dier schrijvers, en in den geest van de staats-commissie, aldaar in de vlakte van Baman eene onderneming van landbouw en veeteelt daar te stellen, en daaraan, zoowel als aan industriele ondernemingen op dat eiland, van lieverlede door kolonisatie met Nederlanders, meerdere uitbreiding te geven; terwijl zijne pogingen zich tevens zullen uitstrekken, om onder de Halfoeren, een zachtzinnig en schuw, maar voor ontwikkeling zeer vatbaar menschenras, het Christendom en de beschaving te brengen. De heer de Ruyter heeft op den 1sten Sept. zijne voorstellen daaromtrent schriftelijk aan den minister van kolonien ingediend, die dezelve in handen van de voormelde schrijvers gesteld heeft, om daarop te rapporteren. In eene op 22 October ll. gehouden vergadering van het comité, heeft de heer de Ruyter mededeeling gedaan van den staat der onderhandelingen, waaruit men mag opmaken, dat deze zaak weldra eene gewenschte uitvoering zal bekomen.

„ Ook de onderneming van den heer F. H. van Vlissingen te Amsterdam, om eene naamlooze maatschappij op te rigten tot ontwikkeling der W.-Afdeeling van Borneo is, na zorgvuldig onderzoek door het comité bij de regering ondersteund. Het comité werd in zijn gunstig oordeel over deze onderneming versterkt door de overweging dat het denkbeeld van exploitatie dier landstreek niet nieuw, maar reeds meermalen besproken en zelfs niet zonder voordeelig resultaat beproefd is, terwijl de bezwaren die aan vroegere ondernemingen van dien aard in den weg stonden, thans door de te verwachten medewerking der regering zijn uit den weg geruimd. Ook de regeringsberigten, vermeld in de *Staats-Courant* van 17 Sept. jl., omtrent de cultures in de landstreek, strekten het comité ter bevestiging van de goede verwachtingen, die van industriële ondernemingen aldaar mogen worden gekoesterd; terwijl het resultaat der gevoerde expeditie tegen de Borneosche Chinezen het Nederlandsch gezag aanmerkelijk heeft verzekerd en eene door de regering niet uit het oog verloren regeling van zaken ongetwijfeld nog meer ter handhaving van het Nederlandsch gezag en de zekerheid van vestigingen in de Wester-Afdeeling zal bijdragen.

„ Terwijl de aanbeveling der onderneming op Boeroe ook bijzonder gegrond was op de persoonlijke hoedanigheden van den heer de Ruyter de Wildt, die zelfs als leider der onderneming zal optreden, is ook bij de aanbeveling der zaak van Borneo het oog gevestigd op den man, die bestemd is, om aldaar aan het hoofd der exploitatie te staan, namelijk de heer H. G. Dielwart, voormalig O. I. ambtenaar, die als zoodanig aan den land gewigtige diensten heeft bewezen en ook geruimen tijd op voortreffelijke wijze aan het hoofd heeft gestaan der tin-exploitatie op Billiton.

„ In de vergadering van het comité van 22 October heeft ook de heer van Vlissingen mededeeling gedaan van den stand der zaak, waaruit gebleken is, dat de voorwaarden der aan de maatschappij te verleenen concessie worden geregeld; de regering en de Ned. Handelm. voor een aanzienlijk montant in het kapitaal zullen deelnemen, en dat ook reeds andere zeer belangrijke toezeggingen door Nederlandsche kapitalisten zijn geschied; zoodat het uitzigt bestaat, dat weldra de openbare deelneming in deze zaak, welke niet minder productief belooft te zijn voor de aandeelhouders dan heilrijk voor het moederland en de koloniale belangen, zal kunnen worden opengesteld. De directie der zaak in Nederland zal worden gevoerd door de heeren F. H. van Vlissingen, J. J. Hasselman en P. N. Muller.

„ Aan hetgeen verder in de vergadering van 22 October verhandeld en van algemeen belang is, zal later publiciteit gegeven worden."

— Men verneemt dat de contracten tusschen den staat en de HH. F. van Vlissingen c. s. betreffende de bekende kolonisatie op eene der buitenbezittingen in den Indischen archipel, waarvoor daar die HH. concessie was aangevraagd, geteekend zijn. Binnen veertien dagen zal de deelneming in de maatschappij worden opengesteld.

ENGELAND.

Volgens het *Court Journal* werd dezer dagen door eene aristocratische familie eene ontdekking gedaan, die haar met schrik en afgrijzen vervulde. Eene jonge dame van die familie trad onlangs met een Italiaanschen prins in het huwelijk, wiens adeldom is gebleken van zeer jongen datum te zijn. Men zegt, dat hij eenige jaren kok in een Londensche club was. Door de club in aangelegenheden van zijn beroep naar Weenen gezonden, speculeerde hij in schapen en bragt in korten tijd het vermogen bijeen, hetwelk hij nu bezit. Dit vermogen heeft hem in staat gesteld eene vrouw te krijgen, die met de hoogste aristocratie in Engeland en Frankrijk verwant is. Nu is het eigenlijk geene schande een kok geweest en een Italiaansch principe geworden te zijn, maar hij wordt ook van bedrog beticht. Wanneer Mevr. de principessa en hare bloedverwenten vóór haar huwelijk met den edelen Italiaan, zijne antecedenten niet gekend hebben — hetgeen meer dan waarschijnlijk is — en daarover nu in zak en assche zitten, dan is dit haar eigen schuld. De zucht naar titels heeft reeds menige jonge en niet jonge Engelsche dame in verdriet gebragt. De *Times* heeft dit antinationale zwak bij meer dan eene gelegenheid alles behalve galant aan de kaak gesteld.

— Eenige dagen geleden stond de predikant te Westhalton in Lincolnshire met zijn huisgezin op het punt om zich ter rust te begeven; toen de deur met drift geopend werd en zich een man van koperkleurig gelaat vertoonde, wiens hoofd met eene tulband van wit katoen bedekt was. Hij hield in de eene hand eene sabel, in de andere een revolver, terwijl in zijn bandelier verscheiden pistolen staken. Op het zien van dezen vreemden persoon teekende de schrik zich op het gelaat van den braven geestelijke en diens huisgenooten. Ik ben, zeide de onwelkome bezoeker in slecht Engelsch, een Cipayer, die besloten te heeft zijne broeders te wreken. Wel begrijpende, dat het een dief was, bood de Heer Drake hem eene beurs met eenige schellingen aan, maar de Cipayer wierp dat geld met minachting van zich af, rigtte zijne wapenen naar de verschrikte familie en verklaarde vuur te zullen geven, als men hem niet dadelijk eene groote som ter hand stelde. De Heer Drake gaf hem nu 18 £, alles wat hij aan geld in huis had, welk geld de dief aannam, met bijvoeging, dat als men het minste gerucht maakte of eenig teeken gaf, hij weldra door andere vergezeld, terug zou komen, om den vervloekten geestelijke om het leven te brengen. Toen verliet hij het doodelijk ontsteld gezin. De schrik heerscht sedert dien tijd te Westhalton, maar men hoopt, dat de policie den boosdoener weldra in handen zal krijgen.

FRANKRIJK.

Een officier van het corps Chasseurs stond dezer dagen teregt, omdat hij als beschouwend bezoeker in de gewelven van het Pantheon toegang verkregen hebbende, aldaar zijn degen had getrokken, en verscheidene personen had gewond, waaronder ook een Engelsch meisje, dat echter niet als getuige tegen hem heeft willen optreden. De oppasser, die de bezoekers rondleidde wilde hun de kracht doen hooren van de echo der gewelven, en riep daarom overluid de namen van de beroemde dooden, die daar begraven zijn, en de holle klank der echo werkte zoodanig op het schijnbaar zwakke hersengestel van den jeugdigen krijger, dat hij zich verbeeldde in de loopgraven voor Sebastapol te zijn, zijn degen trok, en zijne verwonderde medebezoekers het wachtwoord afvroeg, dat hem natuurlijk niemand kon geven. — De oppasser, een oud soldaat, kwam naar hem toe, om hem tot bedaren te brengen, doch werd aangevallen en gewond; zijn lantaarn werd in stukken geslagen en de officier, zijne ingebeelde troepen commanderende, stormde als een dolle in de duisternis voorruit, terwijl hij naar alle zijden uitaloeg. — Het gegil der verschrikte vrouwen voltooide het tooneel van verwarring. De degen deed niet veel kwaad, doch velen werden ernstig gewond, door zich tegen de tombes te stooten bij hunne pogingen om in het donker te vlugten. Gelukkig was de oppasser genoeg met de localiteit bekend om, gewond als hij was, den uitweg te vinden en de wacht te hulp te roepen, die met eenige toortsen beneden kwam en, na eenen wanhopigen tegenstand, den officier bemagtigde.

Voor de regtbank kan de beklaagde volstrekt geene uitlegging geven van den wonderlijken toestand waarvan hij zoo plotseling het slagtoffer werd. — Zijn advocaat voerde ter zijner verdediging aan, zijnen ontembaren moed bij het beleg van Sebastopol, waar hij tweemalen zwaar gekwetst was geworden, zijn vroeger altijd vreedzaam gedrag, en de wonden die hij zelf gekregen had in de worsteling, voor men hem had kunnen ontwapenen. —

Deze gronden van verdediging vonden goeden ingang en kwam hij met drie maanden gevangenisstraf vrij: het pleit echter weinig voor den soldaat als het hem niet kan worden aanvertrouwd dat hij wapenen draagt.

DUITSCHLAND.

De *Frankforter Zeitung* geeft het verhaal van eenen in koelen bloede beganen moord, waarvan de dochter van den beeldhouwer Sanguinetti te Munchen het slagtoffer werd. Een jong student, Forner genaamd, had eene liefdebetrekking met haar aangeknoopt, en daar hij wanhoopte om ooit het geluk te erlangen van haar de zijne te mogen noemen, maakte hij eene afspraak om haar in eene koepel in haars vaders tuin te ontmoeten, onder voorwendsel dat hij haar wilde vaarwel zeggen, eer hij Munchen verliet. Toen hij haar ontmoette zeide hij haar, dat hij vast besloten had een einde aan zijn leven te maken, en vraagde haar of zij met hem wilde sterven. Dit echter weigerde zij, en nadat zij meende hem zijne zelfmoordzuchtige voornemens uit het hoofd te hebben gepraat, verliet zij hem om zich huiswaarts te begeven. Naauwelijks echter had zij eenige schreden gedaan, of hij sprong haar achterna, en had de laagheid van de niets kwaads vermoedende maagd, door een pistoolschot op de plaats dood te schieten. Hij is in handen van de policie.

RUSLAND.

Een van de belangrijkste werken ter ontwikkeling van Ruslands bronnen van handelswelvaart is thans met goedkeuring des keizers aangevangen. Het is de daarstelling van een bevaarbaar kanaal van Astrakan tot aan de Kaspische zee, waardoor tusschen deze en de Wolga eene, voor middelmatig groote schepen bruikbare, gemeenschap wordt geboren. — In andere deelen des rijks worden niet minder schoone verbeteringen tot stand gebragt. Zoo worden de havens van Riga en Liebau uitgediept, ten einde schepen van achttien voet diepgang tot aan den wal te kunnen doen naderen, zoodat die voortaan zonder tusschenkomst van ligters zullen kunnen lossen. — Verder bevat de *Gazette van den Senaat* een keizerlijk decreet voor de daarstelling van eenen spoorweg van Moskou naar Saratow, die de westelijke provincien van het Russische rijk in onmiddelijke gemeenschap zal stellen met de aan de Wolga gelegene steden, met die aan de Caspische zee en met den Caucasus. Het gewigt van deze laatste onderneming kan niet te hoog worden gesteld.—

— Onlangs las men in de *Gazette de Cologne*, dat volgens uit Weenen aangebragte tijdingen, een aanslag tegen het leven van keizer Alexander zoude zijn ontdekt geworden, en de zaamgezworenen reeds in hechtenis zouden zijn. — Niets echter heeft dat berigt bevestigd, terwijl het door velen wordt tegengesproken. Eene der Russische bladen zegt daaromtrent: „een elk moet den opregten wensch „koesteren dat de Voorzienigheid het leven van keizer „Alexander moge sparen, en hem den tijd moge worden „gelaten om het groote werk te voltooijen, dat hij heeft „aangevangen. — De Russen geven hoog op van den „persoonlijken moed des overledenen keizers Nicolaas, doch „de tegenwoordige keizer heeft meer moed, want hij heeft „durven ondernemen datgene waarvoor zijn vader altijd „terug deinsde. — De overledene Czar zeide eens in „onbewimpelde bewoordingen aan eenen beroemden Oos„tenrijkschen staatsman dat hij *vreesde* om de questie van „het lijfeigenschap aan te roeren."

— Te St. Petersburg is door eenen krijgsraad een vonnis geveld bij verstek, tegen eenen vaandrig, Sadorskij genaamd, die gedurende den oorlog in de Krim tot de Turken overliep, en daarna het geloof der Christenen verzaakte, om tot dat der Mohammedanen overtegaan — Het vonnis verklaart hem tot eenen verrader des vaderlands; zijn naam zal op eene openbare plaats, aan de galg gespijkerd, worden tentoongesteld, en zoo hij ooit in handen der Russische overheid valt zal hij openlijk door beulshanden worden gedegradeerd, het zwaard over zijn hoofd worden verbroken enz. enz. waarna hij levenslang in de mijnen van Siberie zal worden verbannen, welkers diepten hij nimmer weder zal verlaten om het daglicht te aanschouwen.

ITALIE.

Milaan was dezer dagen het tooneel van eene zeer theatrale scène. — Eene van de zusters Ferni, de welbekende vioolspeelsters, had reeds voorlang de aandacht getrokken van een jong en rijk Siciliaan. — Voor een paar jaar geleden reeds had hij den vader zijner Dulcinea gevraagd, of die zijne dochter wilde geven aan een jong mensch die 20,000 francs inkomen had, waarop de vader had geantwoord, dat hij daar niets tegen had, mits zijne dochter zelve er in toestemde. — Sedert dien tijd hoorde men niets meer van hem, tot nu kortelings de heer Ferni een brief van hem ontving, waarin hij hem afvroeg of hij nog steeds van het zelfde gevoelen bleef Deze brief bleef onbeantwoord en begaf zich Ferni met zijne beide dochters naar Milaan, om in la Scala eenige concerten te geven. Kort na hunne aankomst echter kwam de verliefde Siciliër hen in het Hotel della Bella Venesia bezoeken en vernieuwde zijn aanzoek, bij welke gelegenheid Mademoiselle Virginia hem openhartig ten antwoord gaf dat zij besloten had ongehuwd te blijven. En is dat uw onherroepelijk besluit? vroeg de Siciliaan. Dat is het, antwoordde de jonge dame, waarop de Siciliaan opstond, drie brieven in Virginia's schoot wierp en zich een dolk in het hart drukte . . . . . . maar niet diep . . . . . hij scheen het met den dolk vrij wel te zijn overëengekomen, welke dienst hij van denzelven verlangde. Hij moest immers blijven leven om de uitwerking te zien zijner brieven, waarvan de eerste eene beleefde mededeeling voor de policie bevatte, dat hij zelf, en geen ander, zijn bloed had doen vloeijen; de tweede eene niet minder beleefde mededeeling aan zijne moeder, dat hij onmogelijk kon blijven leven zonder zijne Virginia, die de zijne niet wilde worden; en de derde zijn testament, waarbij hij de eene helft van zijn vermogen wegegaf aan de geliefde Virginia en de andere helft aan de Napolitaansche armen. — Nu leeft hij echter nog, zoodat de policie niets heeft te maken met zijnen eersten brief, zijne moeder niets met zijnen tweeden brief, en zijne Virginia niets met zijnen derden brief, want het is nu nog zoo ver niet dat zij met de Napelsche armen gelijk op deelt, en zij laat nog altijd hare viool voor haar zorgen.

TURKIJE.

Het *Journal de Constantinople* maakt melding van eene zeer vermetele poging tot zeeroof in de Zwarte zee, waarvan eene Hollandsche brik het slagtoffer had kunnen worden. De bedoelde brik verliet Constantinopel met eene equipage van 17 man en eene lading suiker en koffij om naar Trebizonde te stevenen, waartoe de kapitein eenen loods aan boord nam. — Toen zij drie dagen in zee waren en Sinope tot op twee mijlen afstands waren genaderd, begaf die loods zich des avonds in de hut van den kapitein, wie hij vermoordde, en daarna weder op het dek gaande, trachtte hij onopgemerkt de koers van het vaartuig te veranderen. — Toen hij echter zag dat de equipage achterdocht had gekregen sprong hij over boord en zwom naar een zich in de nabijheid bevindend schip, welks kapitein men vermoedt dat zijn medepligtige was. De Hollander echter bragt eene boot in zee en vischte de moordenaar op, en, ongeneigd om hunnen gevangenen aan eene Turksche authoriteit overtegeven waar hij zeker geene straf zou hebben gekregen, stuurden zij naar Odessa, waar zij, bij aankomst, hunne verklaring aflegden, en den moordenaar aan den Russischen regter overleverden.

HANDELS STATISTIEK.

De *Handelsstatistiek van Nederland over* 1857 levert, over het algemeen, bevredigende uitkomsten op. De algemeene invoer heeft alstoen bedragen eene waarde van *f* 413,082,840; de algemeene uitvoer *f* 343,332,758, en de doorvoer *f* 111,022,197.

De waarde van den algemeenen invoer beliep *f* 1,941,687 meer dan in 1856; die van den invoer tot verbruik *f* 6,320.204; van den algemeenen uitvoer *f* 5,084,387; van den uitvoer uit het vrije verkeer *f* 5,502.514 meer dan in 1856; de waarde van den doorvoer was in 1857 *f* 418,127 minder.

Deze uitkomsten mogten te meer gunstig geheeten worden, daar de aanvoer van koloniale producten in 1857 aanzienlijk minder is geweest dan in 1856 (bijv. bij de *f* 12 mill. aan rijst, *f* 5 mill. ruwe suiker, *f* 3½ mill. koffij enz.) Onder de artikelen van meerderen aanvoer telde men bij de 7 mill. aan goud en zilver in staven en gemunt, bij de *f* 5 mill. aan rogge, *f* 3 mill. aan onbereide huiden, enz.

In 1857 is meer uitgevoerd dan in 1856, o. a. voor bij de *f* 8 mill. aan goud en zilver in staven en gemunt, *f* 2¼ mill. ruw ijzer, *f* 1¼ mill. aan gedistileerd, enz.

De invoer ter zee is met 2 pCt afgenomen, doch de invoer van de landzijde met 2 pCt. vermeerderd. De invoer ter zee is in 1857 nagenoeg hetzelfde geweest als in 1856. Onder Ned. vlag echter is de uitvoer ter zee met 3 pCt. toegenomen. De doorvoer van de zee — naar de zeezijde is met ruim 4 pCt. en die van de land — naar de landzijde met 1 pCt. toegenomen, terwijl de doorvoer van de zee — naar de landzijde met ruim 3 pCt. en die van de land — naar de zeezijde met bijna 2 pCt. is afgenomen.

In 1857 bedroeg het getal ingeklaarde schepen in Nederland 8783, metende 1,613,319 tonnen waarvan 8.292 schepen, geladen met 1,545.933 tonnen en 491 schepen in ballast 67.386 tonnen. In hetzelfde jaar waren de uitklaringen 8.933 schepen en 1,685,280 tonnen, waarvan 4,651 schepen en 1,015,957 tonnen geladen en 4182 schepen en 669,323 tonnen in ballast.

Onder de ingeklaarde schepen bevonden zich, onder Nederl. vlag 3916 schepen, met 660,365 t., waarvan 1437 sch. en 198,102 t. met ballast.

In 1857 zijn 315 geladene sch. en 136,246 t. meer ingeklaard dan in 1856, terwijl in ballast 46 sch. en 2046 t. minder werden ingeklaard.

Onder Ned. vlag zijn 96 geladene sch. en 34,842 t. meer ingeklaard, doch in ballast 52 sch. en 4816 t. minder. In 1857 zijn 155 geladene schepen minder uitgeklaard dan in 1856, hoewel de tonnen inhoud 63,832 t. hooger was. In ballast zijn 773 sch. en 56,180 t. meer uitgeklaard.

De uitklaring onder Nederl. vlag was 14 geladene schepen en 33,858 t. en 194 ballast-schepen en 10,465 t. meer dan in 1856.

Er zijn in 1857 131 geladene stoombooten en 39,212 t. meer ingeklaard dan in 1856, in ballast werden 11 stoombooten minder ingeklaard, doch de tonnen-inhoud was 1582 t. hooger

107 geladene stoombooten en 36,340 t. zijn meer uitgeklaard, doch de tonneninhoud was 1172 ton lager.

Het aandeel der Ned. vlag in de vermeerdering der stoomvaart is allezins belangrijk; er zijn toch 77 geladene stoombooten en 28,926 t. onder die vlag meer ingeklaard dan in 1856, terwijl 64 geladene stoombooten 18,705 t. en 7 stoombooten in ballast en 2387 t. meer zijn uitgeklaard, alleen de inklaring in ballast was iets minder, zijnde 3 stoombooten en 1637 t.

Het getal in de vaart aanwezige Ned. stoombooten dat op ult°. Dec. 1856 31 bedroeg, was op ult°. Dec. 1857 tot 40 gestegen.

In het geheel waren op ult°. Dec. 1857 85 schepen en 13859 lasten meer in de vaart dan op ult°. Dec. 1856.

De schepen, de kustvaart uitoefenende, waren in 1857 127 minder in getal dan die in 1856 daaraan deelnamen.

HERVORMINGEN IN EUROPA.

— De hervormings-geest slaapt niet in Europa: — militaire, staatkundige, economische hervormingen. Terwijl Frankrijk zijne reusachtige militaire magt nog dagelijks vermeerdert en versterkt, blijft ook Engeland daarin niet ten achter, maar brengt zijn verdedigings- en marine-werken op een geduchten voet, en toont hoe de dure lessen van de Krim, tot betere militaire organisatie worden te baat genomen. Daarbij verzaakt het de inwendige belangen niet: naauwelijks is de uitvaart der O.-Indische Compagnie gevierd en het beheer der O.-I. Bezittingen geheel tot de Kroon overgebragt, of reeds staat een andere, verder ingrijpende hervorming voor de deur, de hervorming van het kiesstelsel, hetwelk nog verre is van aan de eischen eener redelijke volksvertegenwoordiging te voldoen.

Opmerkelijk is het, hoe het constitutionele leven in de toepassing een hoogen graad van volkomenheid kan bereikt hebben, ofschoon de staatkundige machine velerlei gebreken telt. Leverden de instellingen van de republiek der Vereenigde. Nederlanden daarvan vroeger een sprekend bewijs, evenzeens vindt men zulks in de Engelsche geschiedenis bewaarheid. De uiting der volksmeening heeft in dat land eene kracht, — eene groote, en juist daarom bezadigde kracht — gelijk men zelden elders aantreft. En toch is het stelsel van volksvertegenwoordiging aldaar hoogst gebrekkig te noemen.

De vertegenwoordiging naar de eenvoudige verhouding van het zielental kent men er niet; sommige fabriek- of handelssteden zenden geen afgevaardigden naar 't parlement, andere zijn er vertegenwoordigd door een kleiner aantal leden dan menig nietig dorpje of *borough*, en het is slechts trapsgewijze, schijnbaar zonder systeem, dat de electorale hervormingen, bij tusschenpoozing van vele jaren, nu en dan eenige monstruositeiten van dat stelsel, naar den drang der partijen van 't oogenblik, weten af te wringen. Merkwaardig is het hierbij dat hetgeen in andere rijken het *sine qua non* van eene volksvertegenwoordiging uitmaakt, als; regelmatig aftreden der parlements'eden; bezoldiging der leden; geheime stemming bij de verkiezing der afgevaardigden, in Engeland nog niet is daargesteld, en zelfs onder de vorderingen der ultra-democratische partij, *de chartisten*, behoort.

Wendt men van deze politieke en militaire organisatie de oogen naar midden en oostelijk Europa, dan ziet men daar de zuiver economische hervormingen meer op den voorgrond treden, hoewel, gelijk van zelve spreekt, steeds met de staatkundige vraagstukken dooreen geweven.

Duitschland streeft op den goeden, den eenig goeden weg, tot de bereiking van zijn groote doel, de eenheid. Uitbreiding van het tolverbond, opheffing van doorvoerregten, afschaffing van riviertollen, eenheid van muntwezen, van maten en gewigten en van handelswetgeving, ziedaar het programma door den natuurlijken loop der zaken aangewezen, welks behandeling zich van zelve meer ontwikkelt en aan de regeringen opdringt.

Nog verder Oostwaarts zien wij de drie groote keizerrijken, Rusland, Oostenrijk en Turkije, elk in zekeren zin eene wedergeboorte te gemoet gaande. ~~Hoe~~ streeft het magtige Rusland niet vooruit op den weg van materieele ontwikkeling. De despotieke regeringsvorm, — die oorzaak is dat westelijk Europa in vollen vrede vele millioenen schats aan wapeningen ten offer brengt, en menigwerf den argstigen blik naar Parijs moet wenden, — is hier juist oorzaak dat bezwaarlijke en diep ingrijpende hervormingen eerder tot stand kunnen komen. Spoorwegen, industrie, en bovenal emancipatie der slavenbevolking, zijn de drie onderwerpen waarin thans de Russische belangen zich schier geheel oplossen.

Oostenrijk was Rusland in verlerlei opzigt voor, wat uitbreiding van handelsrelatiën, liberale hervormingen en materieelen vooruitgang betreft. 1848 heeft daar plotseling met de oude wereld gebroken, een wereld waarvan Rusland zich thans op vreedzame wijze tracht los te maken; doch sterker dan Rusland, wordt Oostenrijk beheerscht door dit eene: financiele hervorming, en bevestiging, ja, herstelling van het Staatscrediet.

Welke pogingen de verstandige minister von Brück daartoe ook reeds aanwendde, niet dan uiterst langzaam treedt men hierin vooruit. Sedert 1848 leeft Oostenrijk onder het noodlottig systeem van papieren-munt namelijk, bank of staatspapier met gedwongen koers. Een der grondslagen van von Brücks plannen bestond reeds dadelijk in het hervatten der betalingen in klinkende munt: daartoe moest de metaal reserve der bank vermeerderd worden, en stap voor stap heeft men eindelijk een punt bereikt, waarop dit noodzakelijk vereischte bijna is daargesteld. Wij zeggen bijna, want de metaal voorraad bedraagt thans nog niet een derde der in omloop zijnde biljetten, de verhouding welke men meermalen voor eene papier-circulatie voldoende acht, doch die dan ook wel als de uiterste term te beschouwen is. In zoodanigen toestand breekt October aan, het tijdstip waarop de Oostenrijksche regering zich bij het Duitsche muntverdrag van 1857, (waarbij een nieuw muntstelsel met het half kilogram zilverfijn als algemeene standaard werd aangenomen, terwijl alle papiermunt in een der staten, na October 1858 in circulatie zijnde, op vertoon in zilver verwisselbaar moet zijn) verbonden heeft de specie-betalingen te hervatten. Daartoe zijn dan ook verschillende verordeningen uitgevaardigd, doch met zoodanige restrictiën, dat het zeer betwijfeld kan worden of dit als eene ware hervatting van speciebetaling te beschouwen is. De voortdurende vraag naar zilver ten behoeve der Weenerbank, schijnt dan ook vrij sterken invloed te hebben op overig Duitschland, en men ziet de banken te Berlijn, Frankfort en Leipzig, beducht voor eene vermindering van haar muntmateriaal, dezer dagen het disconto verhoogen.

De uitbreiding der stoomvaart, de verbinding van Triëst met geheel Duitschland en Hamburg, en eene gestadige vermindering van den militairen voet, bieden den eenigen weg aan langs welken het doenlijk is de gewenschte

SOERABAYA, den 6den Januarij 1859.

Wij vernemen dat het voornemen bestaat om in de nabyheid der haven te dezer plaatse *eene tijdbal* opterigten, en dat deswegens bereids de noodige begrootingen bij de regering zijn ingediend.

Bij de toenemende belangrijkheid, welke de stad Soerabaya, ook als zee- en- oorlogshaven erlangt, verdient dit ontwerp voorzeker algemeene bijval, en is het te wenschen dat de uitvoering daarvan zich niet lang moge laten wachten.

Op het daartoe door de hoofdkommissie van bestuur der inrigting voor jongens-weezen te Soerabaya, gevestigd te Batavia, gedaan verzoek, is bij besluit van den Gouverneur-Generaal van Nederlandsch-Indie, van 26 December 1858 no. 21, te kennen gegeven, dat er bij de regering geene bedenking bestaat tegen de daarstelling der gemelde inrigting, volgens het daarvan opgemaakt en bij het besluit van 16 September 1858 no. 18, gevoegd plan, en deze inrigting als zedelijk ligchaam wordt erkend en toegelaten, en zoo lang daarvan niet wordt afgeweken, zal blijven erkend en toegelaten, mits ook de middelen, die de vereeniging of haar bestuur zullen aanwenden tot bereiking van het voorgestelde doel, niet in strijd zijn met de wet en de staatkundige belangen dezer bezittingen.

RIOUW. — Den 17den November hebben eenige maleijers eenen aanval gedaan op eene gambier plantage in de soengie Riouw, gelegen in de binnenbaai van Tandjong-Pinang. Een chinees werd daarbij gewond en de bewoners van al hun goed beroofd.

Hoewel het der politie niet mogt gelukken de roovers in handen te krijgen, slaagde zij er in eenen inboorling van het eiland Galang in handen te krijgen, die zich weinige dagen te voren mede aan roof had schuldig gemaakt.

Op den 28sten November ontving men het berigt, dat eene praauw-tonkang, beladen met steenkolen, komende van Singapore en bestemd naar Riouw, nabij het eiland Terkole, door een twintigtal gewapende maleijers in twee sampangs was overvallen, die de opvarenden van al hunne kleederen beroofd hadden.

De noodige maatregelen waren genomen, om te Galang een streng onderzoek naar de daders te doen.

Den 30sten November werd berigt, dat een twaalf- of veertiental roovers, vermoedelijk van Galang, eenen aanval hadden gedaan op de niet ver van het strand gelegen woning van den chinees Siem Atang te Mantang, en dezelve geheel hadden ledig geplunderd.

Java Court.

Opgave van het aantal personen door den bliksem gedood in het 4e kwartaal 1858.

Regentschappen.	Mannen.	Vrouwen.	Kinderen.	Totaal.
SOERABAYA. . .	1	—	1	2
MODJOKERTO. .	1	—	1	2
GRISSEE. . . .	5	3	6	14
LAMONGAN. . .	1	2	1	4
SIDAIJOE. . .	1	—	—	1
TOTAAL.	9	5	9	23

JONGENS WEEZEN-INRIGTING TE SOERABAYA.

Bedrag der inschrijvingen tot en met den 25sten December 1858.

GULDENS EN CENTEN.

WAAR INGESCHREVEN.	In Eens.								's Jaars.					
	VAN 2000	VAN 1000	VAN 500	VAN 100 TOT 500	VAN MINDER DAN 100		TOTAAL.		VOOR A.		VOOR B.		TOTAAL.	
Transport . .	4000	4000	12000	13275	4958		38233		2587	50	16709	50	19297	
BATAVIA . . .	"	"	"	200	"		200		"		110		100	
BUITENZORG. .	"	"	"	500	125		625		75		158		233	
CHERIBON. . .	"	"	"	"	"		"		"		150		150	
JAPARA. . . .	"	"	"	"	27	50	27	50	102		160		262	
REMBANG . . .	"	"	"	"	"		"		60		60		120	
BANJOEMAAS .	"	"	"	200	23	50	223	50	25		188	50	213	50
KADOE	"	"	"	"	8		8		20		5		25	
BANKA	"	"	"	"	10		10		"		56		56	
HET LEGER . .	"	"	"	"	317	50	317	57	207	44	1018		1225	44
TOTAAL. . .	4000	4000	12000	14175	5469	57	39644	57	3076	94	18615	50	21691	94

SOERABAYA, *den* 16*den December* 1858. **J. C. REIJNST.**

NEDERLAND.

Ten vervolge op vroegere berigten ontvangen wij de volgende mededeeling van het comité voor exploitatie en kolonisatie der buitenbezittingen in Ned. Oost-Indie:

„ Reeds is vermeld, dat het comité al dadelijk bij de regering het plan heeft ondersteund van den heer J. F. de Ruyter de Wildt te Amsterdam, een der onderteekenaars van het adres van 15 April 1857, over de Europesche kolonisatie in Ned. Indie. Deze heer heeft namelijk de grootsche taak opgevat, om in persoon en met eigene middelen eene onderneming te vestigen op het eiland Boeroe, een der Molukkos, over welk gewest en het exploiteren en koloniseren van hetzelve eene menigte bescheiden verzameld en uitgegeven zijn door de heeren jhr. J. P. Cornets de Groot en T. J. Willer. Het doel van den heer de Ruyter is, overeenkomstig de voorstellen dier schrijvers, en in den geest van de staats-commissie, aldaar in de vlakte van Baman eene onderneming van landbouw en veeteelt daar te stellen, en daaraan, zoowel als aan industriele ondernemingen op dat eiland, van lieverlede door kolonisatie met Nederlanders, meerdere uitbreiding te geven; terwijl zijne pogingen zich tevens zullen uitstrekken, om onder de Halfoeren, een zachtzinnig en schuw, maar voor ontwikkeling zeer vatbaar menschenras, het Christendom en de beschaving te brengen. De heer de Ruyter heeft op den 1sten Sept. zijne voorstellen daaromtrent schriftelijk aan den minister van kolonien ingediend, die dezelve in handen van de voormelde schrijvers gesteld heeft, om daarop te rapporteren. In eene op 22 October ll. gehouden vergadering van het comité, heeft de heer de Ruyter mededeeling gedaan van den staat der onderhandelingen, waaruit men mag opmaken, dat deze zaak weldra eene gewenschte uitvoering zal bekomen.

„ Ook de onderneming van den heer F. H. van Vlissingen te Amsterdam, om eene naamlooze maatschappij op te rigten tot ontwikkeling der W.-Afdeeling van Borneo is, na zorgvuldig onderzoek door het comité bij de regering ondersteund. Het comité werd in zijn gunstig oordeel over deze onderneming versterkt door de overweging dat het denkbeeld van exploitatie dier landstreek niet nieuw, maar reeds meermalen besproken en zelfs niet zonder voordeelig resultaat beproefd is, terwijl de bezwaren die aan vroegere ondernemingen van dien aard in den weg stonden, thans door de te verwachten medewerking der regering zijn uit den weg geruimd. Ook de regeringsberigten, vermeld in de *Staats-Courant* van 17 Sept. jl., omtrent de cultures in die landstreek, strekten het comité ter bevestiging van de goede verwachtingen, die van industriële ondernemingen aldaar mogen worden gekoesterd; terwijl het resultaat der gevoerde expeditie tegen de Borneosche Chinezen het Nederlandsch gezag aanmerkelijk heeft verzekerd en eene door de regering niet uit het oog verloren regeling van zaken ongetwijfeld nog meer ter handhaving van het Nederlandsch gezag en de zekerheid van vestigingen in de Wester-Afdeeling zal bijdragen.

„ Terwijl de aanbeveling der onderneming op Boeroe ook bijzonder gegrond was op de persoonlijke hoedanigheden van den heer de Ruyter de Wildt, die zelfs als leider der onderneming zal optreden, is ook bij de aanbeveling der zaak van Borneo het oog gevestigd op den man, die bestemd is, om aldaar aan het hoofd der exploitatie te staan, namelijk de heer H. G. Dielwart, voormalig O. I. ambtenaar, die als zoodanig aan den land gewigtige diensten heeft bewezen en ook geruimen tijd op voortreflelijke wijze aan het hoofd heeft gestaan der tin-exploitatie op Billiton,

„ In de vergadering van het comité van 22 October heeft ook de heer van Vlissingen mededeeling gedaan van den stand der zaak, waaruit gebleken is, dat de voorwaarden der aan de maatschappij te verleenen concessie worden geregeld; de regering en de Ned. Handelm. voor een aanzienlijk montant in het kapitaal zullen deelnemen, en dat ook reeds andere zeer belangrijke toezeggingen door Nederlandsche kapitalisten zijn geschied; zoodat het uitzigt bestaat, dat weldra de openbare deelneming in deze zaak, welke niet minder productief belooft te zijn voor de aandeelhouders dan heilrijk voor het moederland en de koloniale belangen, zal kunnen worden opengesteld. De directie der zaak in Nederland zal worden gevoerd door de heeren F. H. van Vlissingen, J. J. Hasselman en P. N. Muller.

„ Aan hetgeen verder in de vergadering van 22 October verhandeld en van algemeen belang is, zal later publiciteit gegeven worden."

— Men verneemt dat de contracten tusschen den staat en de HH. F. van Vlissingen c. s. betreffende de bekende kolonisatie op eene der buitenbezittingen in den Indischen archipel, waarvoor daar die HH. concessie was aangevraagd, geteekend zijn. Binnen veertien dagen zal de deelneming in de maatschappij worden opengesteld.

ENGELAND.

Volgens het *Court Journal* werd dezer dagen door eene aristocratische familie eene ontdekking gedaan, die haar met schrik en afgrijzen vervulde. Eene jonge dame van die familie trad onlangs met een Italiaanschen prins in het huwelijk, wiens adeldom is gebleken van zeer jongen datum te zijn. Men zegt, dat hij eenige jaren kok in een Londensche club was. Door de club in aangelegenheden van zijn beroep naar Weenen gezonden, speculeerde hij in schapen en bragt in korten tijd het vermogen bijeen, hetwelk hij nu bezit. Dit vermogen heeft hem in staat gesteld eene vrouw te krijgen, die met de hoogste aristocratie in Engeland en Frankrijk verwant is. Nu is het eigenlijk geene schande een kok geweest en een Italiaansch principe geworden te zijn, maar hij wordt ook van bedrog beticht. Wanneer Mevr. de principessa en hare bloedverwanten vóór haar huwelijk met den edelen Italiaan, zijne antecedenten niet gekend hebben — hetgeen meer dan waarschijnlijk is — en daarover nu in zak en assche zitten, dan is dit haar eigen schuld. De zucht naar titels heeft reeds menige jonge en niet jonge Engelsche dame in verdriet gebragt. De *Times* heeft dit antinationale zwak bij meer dan eene gelegenheid alles behalve galant aan de kaak gesteld.

— Eenige dagen geleden stond de predikant te Westhalton in Lincolnshire met zijn huisgezin op het punt om zich ter rust te begeven; toen de deur met drift geopend werd en zich een man van koperkleurig gelaat vertoonde, wiens hoofd met eene tulband van wit katoen bedekt was. Hij hield in de eene hand eene sabel, in de andere een revolver, terwijl in zijn bandelier verscheiden pistolen staken. Op het zien van dezen vreemden persoon teekende de schrik zich op het gelaat van den braven geestelijke en diens huisgenooten. Ik ben, zeide de onwelkome bezoeker in slecht Engelsch, een Cipayer, die besloten te heeft zijne broeders te wreken. Wel begrijpende, dat het een dief was, bood de Heer Drake hem eene beurs met eenige schellingen aan, maar de Cipayer wierp dat geld met minachting van zich af, rigtte zijne wapenen naar de verschrikte familie en verklaarde vuur te zullen geven, als men hem niet dadelijk eene groote som ter hand stelde. De Heer Drake gaf hem nu 18 £, alles wat hij aan geld in huis had, welk geld de dief aannam, met bijvoeging, dat als men het minste gerucht maakte of eenig teeken gaf, hij weldra door andere vergezeld, terug zou komen, om den vervloekten geestelijke om het leven te brengen. Toen verliet hij het doodelijk ontsteld gezin. De schrik heerscht sedert dien tijd te Westhalton, maar men hoopt, dat de policie den boosdoener weldra in handen zal krijgen.

FRANKRIJK.

Een officier van het corps Chasseurs stond dezer dagen teregt, omdat hij als beschouwend bezoeker in de gewelven van het Pantheon toegang verkregen hebbende, aldaar zijn degen had getrokken, en verscheidene personen had gewond, waaronder ook een Engelsch meisje, dat echter niet als getuige tegen hem heeft willen optreden. De oppasser, die de bezoekers rondleidde wilde hun de kracht doen hooren van de echo der gewelven, en riep daarom overluid de namen van de beroemde dooden, die daar begraven zijn, en de holle klank der echo werkte zoodanig op het schijnbaar zwakke hersengestel van den jeugdigen krijger, dat hij zich verbeeldde in de loopgraven voor Sebastopol te zijn, zijn degen trok, en zijne verwonderde medebezoekers het wachtwoord afvroeg, dat hem natuurlijk niemand kon geven. — De oppasser, een oud soldaat, kwam naar hem toe, om hem tot bedaren te brengen, doch werd aangevallen en gewond; zijn lantaarn werd in stukken geslagen en de officier, zijne ingebeelde troepen commanderende, stormde als een dolle in de duisternis vooruit, terwijl hij naar alle zijden uitsloeg. — Het gegil der verschrikte vrouwen voltooide het tooneel van verwarring. De degen deed niet veel kwaad, doch velen werden ernstig gewond, door zich tegen de tombes te stooten bij hunne pogingen om in het donker te vlugten. Gelukkig was de oppasser genoeg met de localiteit bekend om, gewond als hij was, den uitweg te vinden en de wacht te hulp te roepen, die met eenige toortsen beneden kwam en, na eenen wanhopigen tegenstand, den officier bemagtigde.

Voor de regtbank kan de beklaagde volstrekt geene uitlegging geven van den wonderlijken toestand waarvan hij zoo plotseling het slagtoffer werd. — Zijn advocaat voerde ter zijner verdediging aan, zijnen ontembaren moed bij het beleg van Sebastopol, waar hij tweemalen zwaar gekwetst was geworden, zijn vroeger altijd vreedzaam gedrag, en de wonden die hij zelf gekregen had in de worsteling, voor men hem had kunnen ontwapenen. —

Bijvoegsel tot den **OOSTPOST** *van den 6den Januarij* 1859, nº. 2.

Deze gronden van verdediging vonden goeden ingang en kwam hij met drie maanden gevangenisstraf vrij: het pleit echter weinig voor den soldaat als het hem niet kan worden aanvertrouwd dat hij wapenen draagt.

DUITSCHLAND.

De *Frankforter Zeitung* geeft het verhaal van eenen in koelen bloede begaanen moord, waarvan de dochter van den beeldhouwer Sanguinetti te Munchen het slagtoffer werd. Een jong student, Forner genaamd, had eene liefdebetrekking met haar aangeknoopt, en daar hij wanhoopte om ooit het geluk te erlangen van haar de zijne te mogen noemen, maakte hij eene afspraak om haar in eene koepel in haars vaders tuin te ontmoeten, onder voorwendsel dat hij haar wilde vaarwel zeggen, eer hij Munchen verliet. Toen hij haar ontmoette zeide hij haar, dat hij vast besloten had een einde aan zijn leven te maken, en vraagde haar of zij met hem wilde sterven. Dit echter weigerde zij, en nadat zij meende hem zijne zelfmoordzuchtige voornemens uit het hoofd te hebben gepraat, verliet zij hem om zich huiswaarts te begeven. Naauwelijks echter had zij eenige schreden gedaan, of hij sprong haar achterna, en had de laagheid van de niets kwaads vermoedende maagd, door een pistoolschot op de plaats dood te schieten. Hij is in handen van de policie.

RUSLAND.

Een van de belangrijkste werken ter ontwikkeling van Ruslands bronnen van handelswelvaart is thans met goedkeuring des keizers aangevangen. Het is de daarstelling van een bevaarbaar kanaal van Astrakan tot aan de Kaspische zee, waardoor tusschen deze en de Wolga eene, voor middelmatig groote schepen bruikbare, gemeenschap wordt geboren. — In andere deelen des rijks worden niet minder schoone verbeteringen tot stand gebragt. Zoo worden de havens van Riga en Liebau uitgediept, ten einde schepen van achttien voet diepgang tot aan den wal te kunnen doen naderen, zoodat die voortaan zonder tusschenkomst van ligters zullen kunnen lossen. — Verder bevat de *Gazette van den Senaat* een keizerlijk decreet voor de daarstelling van eenen spoorweg van Moskou naar Saratow, die de westelijke provincien van het Russische rijk in onmiddelijke gemeenschap zal stellen met de aan de Wolga gelegene steden, met die aan de Caspische zee en met den Caucasus. Het gewigt van deze laatste onderneming kan niet te hoog worden gesteld.—

— Onlangs las men in de *Gazette de Cologne*, dat volgens uit Weenen aangebragte tijdingen, een aanslag tegen het leven van keizer Alexander zoude zijn ontdekt geworden, en de zaamgezworenen reeds in hechtenis zouden zijn. — Niets echter heeft dat berigt bevestigd, terwijl het door velen wordt tegengesproken. Eene der Russische bladen zegt daaromtrent: „een elk moet den opregten wensch „koesteren dat de Voorzienigheid het leven van keizer „Alexander moge sparen, en hem den tijd moge worden „gelaten om het groote werk te voltooijen, dat hij heeft „aangevangen. — De Russen geven hoog op van den „persoonlijken moed des overledenen keizers Nicolaas, doch „de tegenwoordige keizer heeft meer moed, want hij heeft „durven ondernemen datgene waarvoor zijn vader altijd „terug deinsde. — De overledene Czar zeide eens in „onbewimpelde bewoordingen aan eenen beroemden Oostenrijkschen staatsman dat hij *vreesde* om de questie van het lijfeigenschap aan te roeren."

— Te St. Petersburg is door eenen krijgsraad een vonnis geveld bij verstek, tegen eenen vaandrig, Sadorskij genaamd, die gedurende der oorlog in de Krim tot de Turken overliep, en daarna het geloof der Christenen verzaakte, om tot dat der Mohammedanen overtegaan — Het vonnis verklaart hem tot eenen verrader des vaderlands; zijn naam zal op eene openbare plaats, aan de galg gespijkerd, worden tentoongesteld, en zoo hij ooit in handen der Russische overheid valt zal hij openlijk door beulshanden worden gedegradeerd, het zwaard over zijn hoofd worden verbroken enz. enz. waarna hij levenslang in de mijnen van Siberie zal worden verbannen, welkers diepten hij nimmer weder zal verlaten om het daglicht te aanschouwen.

ITALIE.

Milaan was dezer dagen het tooneel van eene zeer theatrale scène. — Eene van de zusters Ferni, de welbekende vioolspeelsters, had reeds voorlang de aandacht getrokken van een jong en rijk Siciliaan. — Voor een paar jaar geleden reeds had hij den vader zijner Dulcinea gevraagd, of die zijne dochter wilde geven aan een jong mensch die 20,000 francs inkomen had, waarop de vader had geantwoord, dat hij daar niets tegen had, mits zijne dochter zelve er in toestemde. — Sedert dien tijd hoorde men niets meer van hem, tot nu kortelings de heer Ferni een brief van hem ontving, waarin hij hem afvroeg of hij nog steeds van het zelfde gevoelen bleef Deze brief bleef onbeantwoord en begaf zich Ferni met zijne beide dochters naar Milaan, om in la Scala eenige concerten te geven. Kort na hunne aankomst echter kwam de verliefde Siciliër hen in het Hotel della Bella Venesia bezoeken en vernieuwde zijn aanzoek, bij welke gelegenheid Mademoiselle Virginia hem openhartig ten antwoord gaf dat zij besloten had ongehuwd te blijven. En is dat uw onherroepelijk besluit? vroeg de Siciliaan. Dat is het, antwoordde de jonge dame, waarop de Siciliaan opstond, drie brieven in Virginia's schoot wierp en zich een dolk in het hart drukte . . . . . . maar niet diep . . . . . hij scheen het met den dolk vrij wel te zijn overëengekomen, welke dienst hij van denzelven verlangde. Hij moest immers blijven leven om de uitwerking te zien zijner brieven, waarvan de eerste eene beleefde mededeeling voor de policie bevatte, dat hij zelf, en geen ander, zijn bloed had doen vloeijen; de tweede eene niet minder beleefde mededeeling aan zijne moeder, dat hij onmogelijk kon blijven leven zonder zijne Virginia, die de zijne niet wilde worden; en de derde zijn testament, waarbij hij de eene helft van zijn vermogen weggaf aan de geliefde Virginia en de andere helft aan de Napolitaansche armen. — Nu leeft hij echter nog, zoodat de policie niets heeft te maken met zijnen eersten brief, zijne moeder niets met zijnen tweeden brief, en zijne Virginia niets met zijnen derden brief, want het is nu nog zoo ver niet dat zij met de Napelsche armen gelijk op deelt, en zij laat nog altijd hare viool voor haar zorgen.

TURKIJE.

Het *Journal de Constantinople* maakt melding van eene zeer vermetele poging tot zeeroof in de Zwarte zee, waarvan eene Hollandsche brik het slagtoffer had kunnen worden. De bedoelde brik verliet Constantinopel met eene equipage van 17 man en eene lading suiker en koffij om naar Trebizonde te stevenen, waartoe de kapitein eenen loods aan boord nam. — Toen zij drie dagen in zee waren en Sinope tot op twee mijlen afstands waren genaderd, begaf die loods zich des avonds in de hut van den kapitein, wie hij vermoordde, en daarna weder op het dek gaande, trachtte hij onopgemerkt de koers van het vaartuig te veranderen. — Toen hij echter zag dat de equipage achterdocht had gekregen sprong hij over boord en zwom naar een zich in de nabijheid bevindend schip, welks kapitein men vermoedt dat zijn medepligtige was. De Hollander echter bragt eene boot in zee en vischte de moordenaar op, en, ongeneigd om hunnen gevangenen aan eene Turksche authoriteit overtegeven waar hij zeker geene straf zou hebben gekregen, stuurden zij naar Odessa, waar zij, bij aankomst, hunne verklaring aflegden, en den moordenaar aan den Russischen regter overleverden.

HANDELS STATISTIEK.

De *Handelsstatistiek van Nederland over* 1857 levert, over het algemeen, bevredigende uitkomsten op. De algemeene invoer heeft alstoen bedragen eene waarde van ƒ 413,082,840; de algemeene uitvoer ƒ 343,332,758, en de doorvoer ƒ 111,022,197.

De waarde van den algemeenen invoer beliep ƒ 1,941,687 meer dan in 1856; die van den invoer tot verbruik ƒ 6,320,204; van den algemeenen uitvoer ƒ 5,084,387; van den uitvoer uit het vrije verkeer ƒ 5,502.514 meer dan in 1856; de waarde van den doorvoer was in 1857 ƒ 418,127 minder.

Deze uitkomsten mogten te meer gunstig geheeten worden, daar de aanvoer van koloniale producten in 1857 aanzienlijk minder is geweest dan in 1856 (bijv. bij de ƒ 12 mill. aan rijst, ƒ 5 mill. ruwe suiker, ƒ $3\frac{1}{2}$ mill. koffij enz.) Onder de artikelen van meerderen aanvoer telde men bij de 7 mill. aan goud en zilver in staven en gemunt, bij de ƒ 5 mill. aan rogge, ƒ 3 mill. aan onbereide huiden, enz.

In 1857 is meer uitgevoerd dan in 1856, o. a. voor bij de ƒ 8 mill. aan goud en zilver in staven en gemunt, ƒ $2\frac{1}{4}$ mill. ruw ijzer, ƒ $1\frac{1}{4}$ mill. aan gedistilleerd, enz.

De invoer ter zee is met 2 pCt afgenomen, doch de invoer van de landzijde met 2 pCt. vermeerderd. De invoer ter zee is in 1857 nagenoeg hetzelfde geweest als in 1856. Onder Ned. vlag echter is de uitvoer ter zee met 3 pCt. toegenomen. De doorvoer van de zee — naar de zeezijde is met ruim 4 pCt. en die van de land — naar de landzijde met 1 pCt. toegenomen, terwijl de doorvoer van de zee — naar de landzijde met ruim 3 pCt. en die van de land — naar de zeezijde met bijna 2 pCt. is afgenomen.

In 1857 bedroeg het getal ingeklaarde schepen in Nederland 8783, metende 1,613,319 tonnen waarvan 8.292 schepen, geladen met 1,545,933 tonnen en 491 schepen in ballast 67.386 tonnen. In hetzelfde jaar waren de uitklaringen 8.933 schepen en 1,685,280 tonnen, waarvan 4,651 schepen en 1,015,957 tonnen geladen en 4182 schepen en 669,323 tonnen in ballast.

Onder de ingeklaarde schepen bevonden zich, onder Nederl. vlag 3916 schepen, met 660,365 t., waarvan 1437 sch. en 198,102 t. met ballast.

In 1857 zijn 315 geladene sch. en 136,246 t. meer ingeklaard dan in 1856, terwijl in ballast 46 sch. en 2046 t. minder werden ingeklaard.

Onder Ned. vlag zijn 96 geladene sch. en 34,842 t. meer ingeklaard, doch in ballast 52 sch. en 4816 t. minder. In 1857 zijn 155 geladene schepen minder uitgeklaard dan in 1856, hoewel de tonnen inhoud 63,832 t. hooger was. In ballast zijn 773 sch. en 56,180 t. meer uitgeklaard.

De uitklaring onder Nederl. vlag was 14 geladene schepen en 33,858 t. en 194 ballast-schepen en 10,465 t. meer dan in 1856.

Er zijn in 1857 131 geladene stoombooten en 39,212 t. meer ingeklaard dan in 1856, in ballast werden 11 stoombooten minder ingeklaard, doch de tonnen-inhoud was 1582 t. hooger

107 geladene stoombooten en 36,340 t. zijn meer uitgeklaard, doch de tonneninhoud was 1172 ton lager.

Het aandeel der Ned. vlag in de vermeerdering der stoomvaart is allezins belangrijk; er zijn toch 77 geladene stoombooten en 28.926 t. onder die vlag meer ingeklaard dan in 1856, terwijl 64 geladene stoombooten 18.705 t. en 7 stoombooten in ballast en 2387 t. meer zijn uitgeklaard, alleen de inklaring in ballast was iets minder, zijnde 3 stoombooten en 1637 t.

Het getal in de vaart aanwezige Ned. stoombooten dat op ult°. Dec. 1856 31 bedroeg, was op ult°. Dec. 1857 tot 40 gestegen.

In het geheel waren op ult°. Dec. 1857 85 schepen en 13859 lasten meer in de vaart dan op ult°. Dec. 1856.

De schepen, de kustvaart uitoefenende, waren in 1857 127 minder in getal dan die in 1856 daaraan deelnamen.

HERVORMINGEN IN EUROPA.

— De hervormings-geest slaapt niet in Europa: — militaire, staatkundige, economische hervormingen. Terwijl Frankrijk zijne reusachtige militaire magt nog dagelijks vermeerdert en versterkt, blijft ook Engeland daarin niet ten achter, maar brengt zijn verdedigings- en marine-werken op een geduchten voet, en toont hoe de dure lessen van de Krim, tot betere militaire organisatie worden te baat genomen. Daarbij verzaakt het de inwendige belangen niet: naauwelijks is de uitvaart der O.-Indische Compagnie gevierd en het beheer der O.-I. Bezittingen geheel tot de Kroon overgebragt, of reeds staat een andere, verder ingrijpende hervorming voor de deur, de hervorming van het kiesstelsel, hetwelk nog verre is van aan de eischen eener redelijke volksvertegenwoordiging te voldoen.

Opmerkelijk is het, hoe het constitutionele leven in de toepassing een hoogen graad van volkomenheid kan bereikt hebben, ofschoon de staatkundige machine velerlei gebreken telt. Leverden de instellingen van de republiek der Vereenigde. Nederlanden daarvan vroeger een sprekend bewijs, eveneens vindt men zulks in de Engelsche geschiedenis bewaarheid. De uiting der volksmeening heeft in dat land eene kracht, — eene groote, en juist daarom bezadigde kracht — gelijk men zelden elders aantreft. En toch is het stelsel van volksvertegenwoordiging aldaar hoogst gebrekkig te noemen.

De vertegenwoordiging naar de eenvoudige verhouding van het zielental kent men er niet; sommige fabriek- of handelssteden zenden geen afgevaardigden naar 't parlement, andere zijn er vertegenwoordigd door een kleiner aantal leden dan menig nietig dorpje of *borough*, en het is slechts trapsgewijze, schijnbaar zonder systeem, dat de electorale hervormingen, bij tusschenpoozing van vele jaren, nu en dan eenige monstruositeiten van dat stelsel, naar den drang der partijen van 't oogenblik, weten af te wringen. Merkwaardig is het hierbij dat hetgeen in andere rijken het *sine qua non* van eene volksvertegenwoordiging uitmaakt, als; regelmatig aftreden der parlements'eden; bezoldiging der leden; geheime stemming bij de verkiezing der afgevaardigden, in Engeland nog niet is daargesteld, en zelfs onder de vorderingen der ultra-democratische partij, *de chartisten*, behoort.

Wendt men van deze politieke en militaire organisatie de oogen naar midden en oostelijk Europa, dan ziet men daar de zuiver economische hervormingen meer op den voorgrond treden, hoewel, gelijk van zelve spreekt, steeds met de staatkundige vraagstukken dooreen geweven.

Duitschland streeft op den goeden, den eenig goeden weg, tot de bereiking van zijn groote doel, de eenheid. Uitbreiding van het tolverbond, opheffing van doorvoerregten, afschaffing van riviertollen, eenheid van muntwezen, van maten en gewigten en van handelswetgeving, ziedaar het programma door den natuurlijken loop der zaken aangewezen, welks behandeling zich van zelve meer ontwikkelt en aan de regeringen opdringt.

Nog verder Oostwaarts zien wij de drie groote keizerrijken, Rusland, Oostenrijk en Turkije, elk in zekeren zin eene wedergeboorte te gemoet gaande. ~~Hoe streeft~~ het magtige Rusland niet vooruit op den weg van materieele ontwikkeling. De despotieke regeringsvorm, — die oorzaak is dat westelijk Europa in vollen vrede vele millioenen schats aan wapeningen ten offer brengt, en menigwerf den angstigen blik naar Parijs moet wenden, — is hier juist oorzaak dat bezwaarlijke en diep ingrijpende hervormingen eerder tot stand kunnen komen. Spoorwegen, industrie, en bovenal emancipatie der slavenbevolking, zijn de drie onderwerpen waarin thans de Russische belangen zich schier geheel oplossen.

Oostenrijk was Rusland in verlerlei opzigt voor, wat uitbreiding van handelsrelatiën, liberale hervormingen en materieelen vooruitgang betreft. 1848 heeft daar plotseling met de oude wereld gebroken, een wereld waarvan Rusland zich thans op vreedzame wijze tracht los te maken; doch sterker dan Rusland, wordt Oostenrijk beheerscht door dit eene: financiele hervorming, en bevestiging, ja, herstelling van het Staatscrediet.

Welke pogingen de verstandige minister von Brück daartoe ook reeds aanwendde, niet dan uiterst langzaam treedt men hierin vooruit. Sedert 1848 leeft Oostenrijk onder het noodlottig systeem van papieren-munt namelijk, bank of staatspapier met gedwongen koers. Een der grondslagen van von Brücks plannen bestond reeds dadelijk in het hervatten der betalingen in klinkende munt: daartoe moest de metaal reserve der bank vermeerderd worden, en stap voor stap heeft men eindelijk een punt bereikt, waarop dit noodzakelijk vereischte bijna is daargesteld. Wij zeggen bijna, want de metaal voorraad bedraagt thans nog niet een derde der in omloop zijnde biljetten, de verhouding welke men meermalen voor eene papier-circulatie voldoende acht, doch die dan ook wel als de uiterste term te beschouwen is. In zoodanigen toestand breekt October aan, het tijdstip waarop de Oostenrijksche regering zich bij het Duitsche muntverdrag van 1857, (waarbij een nieuw muntstelsel met het half kilogram zilverfijn als algemeene standaard werd aangenomen, terwijl alle papiermunt in een der staten, na October 1858 in circulatie zijnde, op vertoon in zilver verwisselbaar moet zijn) verbonden heeft de specie-betalingen te hervatten. Daartoe zijn dan ook verschillende verordeningen uitgevaardigd, doch met zoodanige restrictiën, dat het zeer betwijfeld kan worden of dit als een gave hervatting van speciebetaling te beschouwen is. De voortdurende vraag naar zilver ten behoeve der Weenerbank, schijnt dan ook vrij sterken invloed te hebben op overig Duitschland, en men ziet de banken te Berlijn, Frankfort en Leipzig, beducht voor eene vermindering van haar muntmateriaal, dezer dagen het disconto verhoogen.

De uitbreiding der stoomvaart, de verbinding van Triëst met geheel Duitschland en Hamburg, en eene gestadige vermindering van den militairen voet, bieden den eenigen weg aan langs welken het doenlijk is de gewenschte

verbeteringen aan te brengen, en den staat uit den toestand van normale tekorten te helpen. Overdragt van domeinen en rijksspoorwegen, de middelen die men daartoe tijdelijk ter hand neemt, zijn op den duur onvoldoende, als het evenwigt tusschen staatsinkomsten en uitgaven niet geheel hersteld wordt. Op dit punt is Oostenrijk, door zijne Italiaansche provincien en Hongarije, in veel ongunstiger toestand dan Rusland, en wordt dus ook hier de blijvende economische kwestie door de staatkundige van 't oogenblik beheerscht.

Maar zoo de louter financiele kwestie een hoofdzaak is voor Oostenrijks ontwikkeling, nog in veel grooter mate is dit voor Turkye het geval: Een vreemd verschijnsel doet zich hier voor. De schatkist van den Sultan was uitgeput, en het ergste was, deze wist het niet. Eindelijk heeft een der ministers den moed hem zulks bekend te maken, en met verontwaardiging en werkelijk goeden wil, geeft de Sultan het voorbeeld tot beteugeling van het kwaad hetwelk hier hoofdzakelijk in de overdrijving der serail- en hofuitgaven bestond. Daar er in Turkije geen afscheiding tusschen de staats en louter vorstelijke kas bestaat, en de Sultan niet gebonden is door iets hetwelk naar hoofdstuk I onzer begrooting zweemt, is het duidelijk dat de verkwistingen van het Serail, die tot eene schaamtelooze hoogte opgedreven waren, in onmiddelijk verband staan met de algemeene welvaart; en moeijelijk kan men zich een denkbeeld maken van den trap welken die verkwistingen hadden bereikt, niet alleen voor den Sultan zelf, — voor wien op het enkel woord zijner begeerte, telkens nieuwe *kioske's*, dat is zalen en paleizen, met de kostbaarste draperien en meubelen uit Parijs aangevoerd, als met een tooverslag verrezen, om dan, na een dag feestviering weer voor goed verlaten te worden, — doch ook voor de vrouwelijke bewoners van het Serail. Elk dezer princessen had een zaakwaarnemer, die zonder eenige controle hare uitgaven bestuurde, en gewoonlijk na weinige jaren schatrijk werd. Juweelen, kleinoodien, kostbare meubelen en kleederen werden den eenen dag fabelachtig duur gekocht, en den volgenden verkocht of verpand, om nieuwe lusten te voldoen, en dit alles ging door de handen der zaakwaarnemers, die het verkochte spoedig daarop op nieuw in rekening bragten. De Turksche gezant bij de laatste conferentiën te Parijs, Fuad-pacha, was zeer verwonderd aldaar bij een der eerste juweliers eene bestelling voor Constantinopel aan te treffen, bestaande in een massief gouden tafelservies, met juweelen gemonteerd, bestemd voor een der neefjes van den Sultan.

Intusschen, het kennen der kwaal is de eerste stap tot genezing; en die eerste stap is door de Turksche regering gedaan. Met onbarmhartige gestrengheid werden nu bezuinigings-maatregelen gedécréteerd. De rekeningen van het Serail werden opgemaakt; met de leveranciers warden schikkingen getroffen; nieuwe reglementen uitgeschreven tot intooming der grenzelooze weelde bij de Turksche grooten; wetten tegen de weelde werden afgekondigd, tractementen ingekort, enz. Zal de hervorming duurzaam zijn? Het mag betwijfeld worden, bij de weinige standvastigheid aan des Sultans regering eigen, zoodat dan ook verscheidene der thans ingevoerde bepalingen den volgenden dag weder ingetrokken werden.

Echter is een goed voorbeeld gegeven, en het volk, een gedeelte van het volk althans, zal, bij de publiciteit welke de kwaal verkregen heeft, wel de oorzaak hebben nagevorscht en daardoor welligt tot de overtuiging zijn gekomen dat de Westersche invloed, gelijkheid voor de wet, billijke verdeeling der belastingen, controle op rijks uitgaven, en dergelijke liberale hervorming, meer, wel eens ten voordeele van de beurzen der contribuabelen konden uitloopen.

Economist.

GEBOORTEN, HUWELIJKEN EN STERFGEVALLEN.

Bevallen:

M. M. du Cloux geb. Fisher, D. Palembang 1 Dec. — A. F. E Blokzeijl geb. Schagen van Leeuwen, Z. Banjoewangie 8 Dec. J. A. Reijnhart geb. Leijdelmeijer, Z. Batavia 28 Dec. — F. L. Keijser geb. Schaegen, Z. Sourabaija 28 Dec. — G. C. J. M. Vos geb. van Lakerveld, D. Sourabaya 2 Jan. — A. M. E. A. Retel geb. Helmrich, Z. Sourabaya 2 Jan. — Mevrouw Wilson, D. Batavia 26 Dec.

Getrouwd:

A. J. E. Diemont met C. E. Thieme, Padang 11 Nov. — J. van Seijf met S. Cooke.

Overleden:

W. D. Benjamins, 44 j. Buitenzorg 19 Dec. — S. D. Schiff, 59 j. Batavia 21 Dec. — J. Coorengel, Samarang 23 Dec. — de weduwe N. Coulster geb. Samuels, 62 j. Batavia 25 Dec — de weduwe Dr. W. Leemans geb. Ganderheijden, 75 j Warmond 30 Oct.

VERTREKKENDE PERSONEN.

De kapit. der infanterie P. Peereboom.— W. F. van Raemdonck en echtgenoote.

SCHEEPSBERIGTEN.

Aangekomen Schepen te Soerabaya.

Datum		*Vlag*	*Namen der Schepen*	*Gezagvoerders*	*Van*
December	31	Chilische	Mercedes.	A. Loff.	Batavia.
id.	—	Nederl. Ind.	Klara.	Sahak.	Banjoewangie.
id.	—	id. id.	Said Maskoor.	Hadjie Achmal.	Banjarmassing.
Januarij	1	Z. M.	Stoomschip Onrust.	Luit. ter-zee 1 kl. J. C. H. van de Velde.	Rembang.
id.	—	Nederl. Ind.	Risgil Hair.	Sech Achmat bin Jasoop Ganam.	Banjarmassing.
id.	2	Nederlandsche	Wilhelmina Cox.	M. P. Deibel	Samarang.
id.	—	Nederl. Ind.	Abool Hair.	Sech Mohamat bin Joesoop.	Banjarmassing.
id.	4	Nederlandsche	Kourier.	J. F. Rotgans.	Batavia.
id.	—	Nederl. Ind.	Bezoekie.	J. H. Lammers van Bueren.	id.

Vertrokken Schepen van Soerabaya.

Datum		*Vlag*	*Namen der Schepen*	*Gezagvoerders*	*Naar*
Januarij	1	Nederl. Ind.	Kattroon Nieda.	Sjarif Abd. Rachman.	Banjarmass. via Pekal.
id	—	Nederl. Ind.	Stoomschip Koningin der Nederlanden.	E. Lewis.	Sing via Sam. en Batavia.
id.	3	Nederlandsche	Jonge Jan.	E. H. Pfeiffer.	Nederland.
id.	4	Engelsche	Scotch Lassie.	E. R. Fels.	Balie Badong.
id.	—	Nederl. Ind.	Banil Gair.	Said Aloei Assegaf.	Grissee.

In lading liggende Schepen te Soerabaya.

Vlag.	*Namen der Schepen*	*Gezagvoerders*	*Bestemming*	*Agenten*
Nederlandsche	Stad Schiedam.	T. Wulp.	Onbepaald.	Fraser Eaton & Co.
id.	Beatrix.	Van der Wijck.	"	" " " "
id.	Louise Jacoba Johanna.	Baumgarten.	Te Koop.	" " " "
id.	Elisabeth.	Veenstra.	Rotterdam.	" " " "
id.	Drie Vrienden.	L. P. Andersson.	Onbepaald.	" " " "
Engelsche	Sijdney.	Grant.	China.	" " " "
id.	Lismoijne.	Dempster.	Rotterdam.	" " " "
Fransche	La Ville de Paris.	Marillet.	Pt. Nazaire.	" " " "
Zweedsche	Daniel Elfstrand Persson.	H. Wahlman.	Falmouth.	" " " "
Nederlandsche	Gerardus Jacobus.	Kilian.	Rotterdam.	" " " "
Chilische	Mercedes.	Loff.	San Francisco.	Wm. Mathieu & Co.
Deensche	Hindostan.	Bendiken.	Cowes.	" " " "
Nederl. Ind.	Wilhelmine Cox.	Deibel.	Onbepaald.	" " " "
Hollandsche	Provincie Drenthe.	Beckering.	Holland.	Schimmelpenninck & Co.
id.	Wildeman.	Driest.	"	" " "
Nederlandsche	Everdina Elisabeth.	Tonjes.	Onbepaald.	Ruyl Cramer & Co.
id.	Laurens Koster.	Koenen.	"	" " " "
id.	Koerier.	Rotgans.	"	" " " "
id.	Eersteling.	Mana.	"	J. F. van Leeuwen & Co.
id.	Anna.	Dabroek.	Nederland.	" " " " " "
id.	Arij Scheffer.	Kunst.	Onbepaald.	" " " " " "
id.	Delftshaven.	Schaap qq	Onbepaald.	B. Kopersmit & Co.
Nederl. Ind.	Stoomschip Macasser.	Smith.	In Reparatie.	" " " "
" "	id. Ambon.	Hugenholtz.	Onbepaald.	" " " "
" "	id. Padang.	Schipper.	"	" " " "
Nederlandsche	Pictura.	Vogel.	"	" " " "
"	Baltimore.	Brakke.	"	" " " "
"	Louise.	Buys.	Nederland.	" " " "
Engelsche	Princess.	G Sargent.	Onbepaald.	McMillan Marten & Co.
Engelsche	Sophia Fraser.	Wilson.	China.	Hill Broekman & Co.
Ned. ind.	Scotch Lassie.	McKenzie.	Moluccos.	" " " "
Nederlandsche	Senior.	K. L. Swart.	Nederland.	B. J. van Eck & Co.
"	Johannes Albertus.	J. C. Londt.	Onbepaald.	" " " " " "
"	Laura en Adele.	Noël.	Nederland.	" " " " " "

Aangekomen Passagiers.

Met Z. M. stoomschip *Onrust*, 25 inlanders.

Vertrokken Passagiers.

Met het Nederl. Ind. stoomschip *Koningin der Nederlanden*, de heeren B. Jensen, A. Buron, F. J. Batto, mejufr. Krijgsman, Z. troepen en bannelingen.

SCHEPEN LIGGENDE TER REEDE.

Z. M. wachtschip Batavia; schroefkorvet Princes Amelia; het stoomschip Medusa; de schoenerbrikken Rembang en Banda; het stoomschip Onrust; de schepen Zaanstroom, Djoedool Moebarak, de Stad Schiedam, Oost India Pakket, Alfulck, Prins Frederik der Nederlanden, Gerardus Jacobus, Arij Scheffer, Louise, Anna, Fathool Moebarak, Hindostan, Princess, Daniel Elfstrand Persson, Ville de Paris en Mercedes; de stoomschepen, Makasser Ambon en Padang; de barken Fathal Ma-än, Saijan Maskoor, Jan Schouten, Jacob, Beatrix, Salma, Drie Vrienden, Delftshaven, Louise Antoinette, Louisa Jacoba Johanna, Everdina Elisabeth, El Masshoor, Fathool Joesoer, Adolf van Nassau, Joedool Barie, Soedul Gair, Baltimore, Bacht Mastora, Eersteling, Kas Balhair, Naim Balgijer, Djoedoel Karim, Fathool Manan, Salma Banjarmas, Senior, Abool Hasim, Laurens Koster, Kinderdijk, Pictura, Laura en Adele, Provincie Drenthe, Wildeman, Hing Goan, Elizabeth, Sijdneij, Lismoijne, Said Maskoor, Wilhelmina Cox en Abool Hair; de brikken Johannes Albertus, Soedoel Barie, Marzoek, So-Ootdin, Cheribon Packet, Sophia Fraser, Gruda, Risgil Hair en Koerier; de schoeners Sarie Tengaroong, Hoseeng, Fearnot, Almok Tasam, Komoij, Bintang Tjaigoan, Berkatool Adjelan, Bilmadjiet, Bingseeng, Mastora, Doris en Ardjoeno; de kotters Tedok, Little Tot en Klara.

Aan- en Uitvoer te Soerabaija van den 31sten December 1858 tot en met den 5den Januarij 1859.

AANVOER.

Van Samarang per de Ned Ind. bark *Djoedool Hair*, gezagv. Sech Achmat Basbai, agent Gezagvoerder.

30 picols makoedoe wortel, 10 manden madera, 2 kisten manufacturen, 17 collies diverse koopmanschappen, Order; 20 picols werk, 2 kisten manufacturen, 2 pakken olifantstanden en kleinigheden, diverse Arabieren.

Van Balie per het Baliesche schip *Groeda*, gezagv. Haberbier, agenten Mc Millan Marten & Co.

1700 picols rijst, 180 picols tabak, 130 stuks varkens, Mc Millan Marten & Co.

Van Banjarmassing per de Ned. Ind. brik *Rishel Hair*, gezagv. Sech Achmat bin Oesoop Ganam, agent Gezagvoerder.

25120 stuks maloekoe matten, 4500 stuks kadjangmatten, 4980 stuks planken, $2^{77}/_{100}$ picols was, Gezagvoerder.

Van Banjarmassing per de Ned. Ind bark *Said Maskoor*, gezagv. Hadjie Achmat, agent Gezagvoerder.

29730 stuks kadjangmatten, 150 stuks planken, 19 picols damar, 30166 stuks maloekoematten, Gezagvoerder.

Van Batavia per het Nederl. schip *Kourier*, gezagv. Rotgans agenten Ruyl Cramer & Co.

4 kisten manufacturen, 15 kisten sakij, 20 kisten kaarsen, W. Mathieu & Co; 36 collis passagiersgoederen, 1 rijtuig, Ruyl Cramer & Co; 5 kisten spiegels en koopmanschappen, J. F. van Leeuwen & Co; 25 kisten champagne, 5 kisten petit pois, 3 kisten pruimen, 4 kisten man. sigaren, 5 kisten glaswerk en keukengereedschappen, Mc Millan Marten & Co; 100 kisten genever, G Martherus, 10 kisten beschuit, 5 vaatjes hagel, 2 kisten wagentuig, W. W. Cook & Co; 119 tonnen steenkolen, 16 kisten en balen manufacturen, 16 collis machinerien, 35 collis ijzer en glaswerk, 41 suikerpannen, 21 vaten bier, 23 collis koper, 1 kist regaal, 72 collis rijtuigen, schilderijen, kramerijen en koopmanschappen, Fraser Eaton & Co.

Van Batavia per het Ned schip *Bezoekie*, gezagv. J. H. L. van Buren, agenten Anemaet & Co.

7 kisten meubelen 4 kisten glaswerk Jhr. van der Wijck; 152 lasten steenkolen, 2 pakken goeniezakken, 3 kisten wijn, 1 kist diversen, Anemaet & Co; 57 kisten papier, Gebr. Gimberg, 1 kist boeken, Nash; 54 kisten manufacturen, 9 kisten naaigaren, 3 kisten papier, 9 kisten schrijfbehoeften, 10 kisten man. sigaren, een wagen, Order.

UITVOER.

Naar Grissee per de Nederl. bark *Banil Hair*, gezagv. Said Aloowie Segaf.

Ballast.

Naar Batavia via Samarang per het Ned. schip *IJssel*, gezagv. C Maarschalk.

1 ijzeren topcijlinder, Schimmelpenninck; & Co; 8 balen manufacturen, J. F. van Leeuwen & Co; 10 kisten bier, Anemaet en Co; 650 ℔ kruid, Thomas; $73^{18}/_{100}$ picols cair touw, Wm. Mathieu en Co; 3 kisten boeken, 1 kist satin de chine, 1500 kistjes zeep. Ruyl Cramer en Co, $328^{11}/_{100}$ picols vormzand, B. J. van Eck en Co.

Marktprijzen.

Suiker N°. 16 per picol *f* 18.—
Koffij Nominaal.
Rijst (cargo) per kojang. *f* 115 à *f* 130.—
Id. (witte) " " *f* 145 à *f* 150.—
Koehuiden per 100 st. *f* 250 à *f* 350.—
Arak per legger. *f* 50.—
Olie (Klapper)
Olie (Katjang)
Kadjang Matten
Rotting.
Wisselkoers 103%.

PROTESTANTSCHE EEREDIENST.

Zondag den 9den Januarij 1859,
's morgens ten half negen ure.
SMEDING.

ROOMSCH KATHOLIEKE EEREDIENST.

Zondag den 9den Januarij 1859,
's morgens ten half negen ure.

CORRESPONDENTIE.

In onze eerstvolgende Nummers zullen geplaatst worden het stuk, getiteld: *Iets over de Sourabayasche oorlogszaken van vroeger en later*, en den brief geteekend *V. d. G., adjudant onderofficier.*

Redactie.

ERRATUM.

In ons vorig blad gelieve men in het bijvoegsel, in de eerste kolom, de derde en vierde regel van onderen, in plaats van de woorden *de volgende*, te lezen *de voorgaande.*

Redactie.

De inteekening in Nederland kan geschieden bij M. Wijt & Z te *Rotterdam*, bij L. van Bakkenes & Co te *Amsterdam* en W. J. van Haren Noman te *Leiden*.

GEDRUKT BIJ E. FUHRI & CO TE SOERABAYA.